

ಅಧ್ಯಾಯ-೧೫

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಗಳು

ಅನಾರೋಗ್ಯವು ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕನ್ನು ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಕತ್ತಲಾಗಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವಯಂ ಅರೋಗ್ಯ ಕಾಖಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಬಾಹ್ಯ ಪರಿಸರ, ಸ್ವೇಮಲ್ಯಾದ ಕೊರತೆ ವಿಷಮ ವಾತಾವರಣ ರೋಗಾಳುಗಳ ತಾಣಗಳಾಗಿ ರೋಗಿಗಳ ಸೋಂಕು ಹರಡುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಹರಡಿದ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಿಕೆ, ಕ್ರಮವಾಗಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ನಾಟ್ಯಿಷಿಷಧಾದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ಮಾನವನ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಏಕಸನಗೊಂಡು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಹಂತವನ್ನು ತಲುಪುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿವಿಧ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ವಿಧಾನಗಳು ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದವು. ರೋಗ ಗುಣವಡಿಸುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಶೈವಧ ವಿಧಾನಗಳಾದ ನಾಟ ವೈದ್ಯ, ಅಯುರ್ವೇದ, ಯುನಾನಿ, ಸಿಧ್ಧ, ಆಲೋಪಥಿ, ಹೋಮಿಯೋಪಥಿ ಮುಂತಾದ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಅವಣ್ಣಾರ್ಗಳಾದದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ದ್ಯುನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದ ಶೈವಧ ಪದ್ಧತಿಗಳು ರೋಗ ನಿರಾಕಾರಗಳ ಸಹಕಾರಿಯಾದವಲ್ಲದೆ ರೋಗಿಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಣ್ಣಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸಾಧನಗಳಾದವು. ಕ್ರಮೇಣ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶೈವಧಾಲಯಗಳು, ಅಸ್ತ್ರೀಗಳು ಸಾಫ್ಟ್‌ಪನ್ಸ್‌ಗೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ರೋಗ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತು ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಅಪ್ರಾಗಿ ವಿಷಮವು ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನೇ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಳಿಸಿದ್ದು ವೈಕ್ರಮಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಹುತೇಕ ಶ್ರಮ ಹಾಮಾನ ಹೊಂದಿರುವ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಜಮಿಂಡಿ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ವಿಷಮ ಹಾಮಾನ ಹೊಂದಿದ್ದು ಜನರು ಜ್ಞರ, ಕರಳುಬೇನೆಯಂತಹ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಗುಂಪಂತ ಮಾಡಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಕ್ಷಿಣದ ಭಾಗಗಳಾದ ಬಾದಾಮಿ ಹಾಗೂ ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ ತಾಲೂಕುಗಳು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಹಾಮಾನದಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಿವೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಹುಭಾಗ ಬರಗಾಲದ ಭಾಯಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದು ಬೇಸಿಗೆ ಭೀಕರ ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪ ಕಾಲರಾ, ಸಿಡುಬು, ಹೈಲಾನಂತಹ ಟಿಪುಗಳಿಗೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ನಿ ಒಳಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ. ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ

ಗಳೆಂದಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗ್ ಏನು ವಿಜಾಪುರದ ಕಲಾದಿಗಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ-ಆಡಳಿತ ವರದಿಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಹೈಗ್ ಎರಡು ಶತಮಾನಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಅಂದರೆ ಗಂಗೆ ರಲ್ಲಿ ಜಿರಂಗಜೆಬನ ಸ್ವೇಂದ್ರ ವಿಜಾಪುರ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದಾಗ ಬಂದಿದ್ದು ಅವನ ಸ್ವೇಂದ್ರ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹರಡಿ ಬಂದು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರ ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಹೈಗ್ ರೋಗಕ್ಕೆ ಜಿರಂಗಜೆಬನ ರಾಣಿಯೂ ಕೂಡಾ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದನ್ನು ಇತಿಹಾಸವು ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾಲರಾ ಒಂದು ಮಾರಕ ಹಿಡುಗಾಗಿ ಗಳಾರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹರಡಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಜನರ ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತಲ್ಲದೆ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಜನರನ್ನು ಕಂಗಡಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಜನರನ್ನು ಗಳಾರಲ್ಲಿ ಕಂಗಡಿಸಿದ ಇನ್‌ಪೂಲ್ಯು ಯೆಂಜಾ ದೇಶದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹರಡಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಹರಡಿ ಗ, ಇಂಜಿ ಜನರನ್ನು ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಸಿದುಬು ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಾಂತರ ಹಿಡುಗಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದು ಗಳಾರಲ್ಲಿ ಇದು ಇನ್‌ಪೂಲ್ಯು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಿ ಗ, ಇಂಜಿ ಜನರು ಅಸು ನೀರಿದರೆಂದು ದಾಖಲೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಮಳೆ ಅಭಾವವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ವಿಜಾಪುರವು ಒಂದು ದಾಖಲೆ ಪ್ರಕಾರ ಗಳಾರಲ್ಲಿ-ಇರಲ್ಲಿ ಭಿಕರ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಹಸಿವು ಹಾಗೂ ರೋಗರುಜಿನಗಳಿಂದ ಇಂ, ಇಂ ಜನ ಸಾರ್ವಿಕಾಗಿದ್ದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಕೇರಯ ನೀರನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾರುಹುಣ್ಣು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿ ಜನರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕಗಳ ಹಾವಳಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹಾಗೂ ಗೃಹವೈದ್ಯ ನೇರವಿನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪದ್ಧತಿಗಳಾದ ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಯುನಾನಿ, ಸಿಧ್ ಇವು ಸಾರ್ಕಷ್ಟಿಕ ಜನಪ್ರಿಯತೆಗಳಿಸಿದ್ದ ವಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಬಲ್ಲು ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆಯುರ್ವೇದ ಪಂಡಿತರು ಯುನಾನಿ ಪದ್ಧತಿ ಅನುಸರಿಸಿದ ಹಕ್ಕೀಮರು ರಾಜಾಶ್ರಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದರು. ದುಕ್ಕಾಂಗದ ಪಂಡಿತರಂತಹ ಆಯುರ್ವೇದ ತಜ್ಞರು ಕಾಲರಾದಂತಹ ರೋಗಗಳೂ ಸತ್ಯಯುತವಾದ ಜಿಷ್ಣಧಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ನೂರಾರು ಜನರ ಪ್ರಾಣ ರಕ್ತಕ್ಕ ಮಾಡಿದ್ದ ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ. ಮೇರಾವಿಗಳಾದ ಇಂತಹ ಪಂಡಿತರು ಆಯುರ್ವೇದವನ್ನು ಉಚ್ಛ್ರಾಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ವಿಜಾಪುರದ ಆದಿಲ್‌ಷಾಹಿ ಸುಲ್ತಾನರು ಆಯುರ್ವೇದ, ಯುನಾನಿ ಜಿಷ್ಣಧಾಲಯವನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಮೂಲಕ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ತಕ್ಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸೇವೆಯಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನ ಪಂಚಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಗ್ರಾಮ ವಾಸಿಗಳಿಗೆ ನಾಟವೈದ್ಯ (ಗೃಹವೈದ್ಯ) ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ಕಣ್ಣಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಂಕ್ತಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಕುಟುಂಬಗಳು ಗಿಡಮೂಲಿಕಾ ಕ್ಷಾನ ಪಡೆದಿದ್ದು, ಅವರ ಈ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಕ್ಷಾನ ರೋಗ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಬಿಲ್ಲದಾಗಿದ್ದಿತು. ಹಾಗೂ ಅವರು ವೈದ್ಯ ವೈತ್ಯಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯವಾಗಿಸ್ತು ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ವೈದ್ಯರುಗಳು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ದೊರಕುವ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ ಬೇರುಗಳು ಇತ್ತಾದಿ ಅವರ ಜಿಷ್ಣಧಾಲಯವಾಗಿದ್ದವು.

ಇನ್ನೇ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಈಸ್‌ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಯಾದ ಅಲೋಪಥಿ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಆಂಗ್ಲಸೇನೆಗೆ ಮಾತ್ರ, ಸೀಮಿತಗೊಂಡಂತೆ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಯೋಗದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ಈ ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿ (ಅಲೋಪಥಿ) ನಂತರದಲ್ಲಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೂ ದೊರಕುವಂತಾಯಿತು.

ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ ಒಂದು ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇತಿಹಾಸ ಹೊಂದಿದ್ದ ಬ್ರಿಟೀಶ್ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗಳಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಧಿಯ ಇಲಾಖೆ ತೆರೆಯುವ ಮೂಲಕ ಸಾಂಕುಷಿತ್ಯ ರೋಗಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದ ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಲಿಂಗೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲಾಖೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿತು. ಹೀಗಾಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ನಂತರ ೧೯೭೨ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮೃತ್ಯಿಗೂ ದೇವಿ ಹಾಕಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಅದೇ ವರ್ಷ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ರಚನೆಗೊಂಡಿತು. ಮೊದಲು ಗಳಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆ ದ್ವಾರಾ ಯಿಂದ ವ್ಯಾಧಿಯ ಇಲಾಖೆ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನಿಕರಿಗೆ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿಕೆಯಾದಲಾಯಿತು. ಅದರಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಿವಿಲ್ ಸಚಿವರನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಕೂಲಿಂಟರ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಸಹಾಯಕ ಸಚಿವನ್ನರ ನೇತೃತ್ವದ ಸಂಚಾರಿ ದಾಖಾನೆಯನ್ನು ತೆರೆದು ಇದರ ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ಸ್ಕೂಲಿಂಟರಿ ಸಹಾಯಕ ಎಂಬ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಗಳಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರ್ ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನು ಇಲಾಖೆ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನಾಗಿಯೂ ಈ ಏರಡು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮುತ್ತೊಬ್ಬಿ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನಾಗಿಯೂ ಈ ಏರಡು ಇಲಾಖೆಯಾಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಒಬ್ಬ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಅಧಿನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟಿಸಲಾಯಿತು.

ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕ್ರಮೇಣ ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವ್ಯಾಧಿಯ ಅಧಾರ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ಹಂತಗಳಾಗಿವೆ. ಗಳಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ಬಾಗಲಕೋಳಿಯ ಅಲೋಪದಿ ದಾಖಾನೆ ನಂತರ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಗಳಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ ಹಾಗೂ ಗಳಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೋಪದಿ ದಾಖಾನೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡವು. ಗಳಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಆಸ್ತ್ರೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಕೂಲನೆ ಹಾಗೂ ಅಬಿವೃದ್ಧಿಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಗಳಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಹರಿಗೆ ವಿಭಾಗವು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಗಳಳಿ ರಲ್ಲಿ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿ ವೆಲಿಯಂದ ಒಂದು ಆಯುವೇದ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಅಲೋಪದಿ ದಾಖಾನೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡವು. ಬಾಂಬಿ ವಾಕ್ಸ್ನೇಶನ್ ಕಾರ್ಯಯ್ಯ ಗಳಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ವ್ಯಾಧಾಧಿಕಾರಿಗಳು ವ್ಯಾಕ್ಸ್ನೇಶನ್ ಅಧಿಕೃತರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕ್ಸ್ನೇಶನ್ ವಿಭಾಗದ ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಕ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಗಳಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಕ್ಸ್ನೇಶನ್ ರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಆಯುವೇದ ಯುನಾನಿ ದಾಖಾನೆಗಳು ತಾಲೂಕು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ದಾಖಾನೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡವು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ದಾಖಾನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಹರಿಗೆ ಆಸ್ತ್ರೆಗಳು ಜನರ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸಾಕಾರುವಪ್ಪು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪುನರ್ ಫುಟನೆಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಯ ಆರೋಗ್ಯದ ಕಡೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಗಮನಹರಿಸಲಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಧಿಯ ಕ್ಷಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ವಿಚ್ಯು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಒಹಳ ಅಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ವ್ಯಾಧಿಯ ಕ್ಷಾಗಿ ವೆಚ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಗಳಳಿ ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಾರ್ಯ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸ್ವೇಮಾಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬತ್ತು ನೀಡಿತ್ತು. 'ಹಳ್ಳಿಗಳು ರೋಗದ ಅಗರಗಳಾಗಿವೆ'ಂದು ರಾಯಲ್ ಕ್ರಮಶಾಸ್ತ್ರ ಆಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಆರೋಗ್ಯ ಅಂತರ್ಗತ ತನ್ನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಿತು. ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹ ವ್ಯಾಧಿಸೇವೆ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಸೂಚಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಹಳ್ಳಿಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಆಸ್ತ್ರೆ ಬದಗಿಸುವುದು ಒಹಳ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯದ ಕೆಲಸವೆಂದು ತಿಳಿದ ಸರ್ಕಾರವು

ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ಈ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಾಖಾನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಬಂದ ಅರ್ಹ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಕೆಲವು ನಿಂಬಂಧನೆಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಧನಸಹಾಯ ನೀಡುವುದಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಕೂಡಾ ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ದಾಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಡೈಪಾಥಿ ಸಹಾಯ ನೀಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದವು. ಹೀಗೆ ಸಹಾಯಧನ ಪಡೆಯುವ ಡೈಪಾಠಾಲಯಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡವು. ಇಂಡಿಜರಲ್ ಈ ರೀತಿ ಸಹಾಯಧನ ಪಡೆಯುವ ವೈದ್ಯರುಗಳು ಇ. ಸೂಳೂ (ಬಾದಾಮಿ ತಾಲೂಕು), ಇ.ಗೊಳಿಸಂಗಿ, ಇ. ಕೊಲ್ಲಾರ, ಇ. ಯಳವಾರ (ಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲೂಕು), ಇ. ಜೈನಾಪುರ, ಇ. ಕುಮರೆ (ವಿಜಾಪುರ ತಾಲೂಕು), ಇ. ಕುಂದರಿಗಿ (ಬಿಳಿಗಿ ತಾಲೂಕು), ಇ.ಗಂಜಿಹಾಳ (ಹುನಗುಂದ ತಾಲೂಕು), ಇ.ನಿಂಬಾಳ (ವಿಜಾಪುರ ತಾಲೂಕು), ಇ.ತಾಂಚೆ (ಇಂಡಿ ತಾಲೂಕು), ಇ.ಒಂಬಟ್ಟಿ, ಇ.ಸಾಲವಾಡಿಗಿ (ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ ತಾಲೂಕು), ಇ. ಜಂಬಗಿ, ಇ.ಗಲಗಲಿ, ಇ.ಅಸ್ಸಿ, ಇ. ದೇವಣಗಾಂವ (ಸಿಂದಗಿ ತಾಲೂಕು) ಗಳಲ್ಲಿ ಡೈಪಾಠಾಲಯಗಳನ್ನು ತೆರೆದರು.

ಆಧುನಿಕತೆ, ಡೈಡ್ಯೂಮೀಕರಣ ಮುಂತಾದ ಜಿವನದ ಹೊಸ ತಿರುವುಗಳು ಜನರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕ್ಯಾನ್ಸರ್, ಹೃದ್ಯೋಗ, ಏಡ್ಸ್, ಅಂಧತ್ವ, ಪೋಲಿಯೋಡಂತಹ ಹೊಸ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಜನರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿವೆ. ಈ ಕಾರಣವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಗಳು ನಿರಂತರ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಿದ್ದು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನುಗುಣವಾಗಿ ಹೊಸ ತಿರುವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿವೆ. ಹಲವು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಭೀಕರ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕಗಳಾದ ಷ್ಯೋಗು, ಸಿಡುಬು, ಕಾಲರಾ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಈಗ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿವೆ ಇಲ್ಲವೆ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿವೆ. ಕುಪ್ಪ, ಕ್ಯಾಯ, ಮಲೇರಿಯಾದಂತೆ ಪಿಡುಗುಗಳು ಇನ್ನು ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಹೊಸ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಮಾನವ ತನ್ನ ನಿರಂತರವು ಯತ್ನವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದು ಕ್ರ.ಶ.೨೦೧೦ಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿರಿಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದು ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ರೋಗಿಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿವಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ ತೆಗ್ಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ತೆರೆದು, ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಿ ಆವುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಶೀಲವಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಸರ್ವಾಂಗಿನರೆಯ ನಂತರದ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾದ ಅಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನುಗುಣವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳು ವ್ಯಾಪಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋದವು. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಜನಾರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಹೆಚ್ಚಿಳ, ವಿವಿಧ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ, ಪ್ರತಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣದ ಮಹತ್ವ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬಹುದಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಆಸ್ತ್ರೋಗಳ ಆಧುನಿಕರಣ, ಆಸ್ತ್ರೋರ್ಯ ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಿಳ, ಷ್ಯೋಗು, ಸಿಡುಬು, ಕಾಲರಾ, ಮಲೇರಿಯಾದಂತಹ ಪಿಡುಗುಗಳ ಹತ್ತೊಟಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕ್ರಮ, ಹೊಸ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು ಮುಂತಾದ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಳೆದ ಎಂಟು ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗೊಳಿಸಿದೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನತೆಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೆರಪು ನೀಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ಉಳಿ ಅಧಿಕಾರ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರ

ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಯು ಅರೋಗ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ತನ್ನಲ್ಲ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದೆ. ತಾಲೂಕು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಸ್ಕ್ರೆಟ್‌ಗಳು, ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಸ್ಕ್ರೆಟ್ ತೆರೆದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಮೂಲಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಮನೀಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ಘಟನೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದ್ವಂಡ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇ ಅಸ್ಕ್ರೆಟ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಇ ಜಿಪ್‌ಥಾಲಯಗಳು ಇದ್ದವು. ಮುಂದೆ ರಾಜ್ಯ-ರಾಜ್ಯರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದು ಎಂಟು ಅಸ್ಕ್ರೆಟ್‌ಗಳು, ಏಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಒಂದು ಐ.ಎಸ್.ಎ ದವಾಖಾನೆ, ಇಂ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಉಪಕೇಂದ್ರಗಳು, ಏಳು ತಾಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳ ಟಿ.ಪಿ.ಬಿ ಜಿಪ್‌ಥಾಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಆರು ಅರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಒಟ್ಟು ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦೯ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಮುಂದೆ ರಾಜ್ಯ-ರಾಜ್ಯರಲ್ಲಿ ಅರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಆಗಿ ಆ ವರ್ಷ ಇ ಅಸ್ಕ್ರೆಟ್‌ಗಳು, ಇಂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಏಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳು ಇದ್ದು ಒಟ್ಟು ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೨೯ ಇತ್ತೀಚ್ಚಿತು.

ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ-ರಾಜ್ಯರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಗತಿ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಆ ವರ್ಷ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಸ್ಕ್ರೆಟ್‌ಗಳು-೫, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು -೧೦೨, ಅಯುವೆ-ದ ಅಸ್ಕ್ರೆಟ್‌ಗಳು -೪, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳು-೨, ಅಯುವೆ-ದ ಜಿಪ್‌ಥಾಲಯಗಳು-೧೯, ಸಮುದಾಯ ಅರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು-೧೦, ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಸ್ಕ್ರೆಟ್‌ಗಳು-೨, ಉಪಕೇಂದ್ರಗಳು-೫೦೪, ಬಾಣಂತಿ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು-೪, ಇದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಒಟ್ಟು ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೨೯ ಇತ್ತೀಚ್ಚಿದ್ದವು. ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ನಸಿಂಗ್‌ಹೋಸ್ ಮತ್ತು ದವಾಖಾನೆಗಳೂ ಇವೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೫೫೨ ನೋಂದಣಿಗೊಂಡ ಜಿಂಧಿ ಮಾರಾಟ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ. ಅರ್ಹದಂಪತ್ತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೧೦, ೧೦೨ ಆಗಿದ್ದು ಈ ಹೆಚ್ಚಿ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಅನುಸರಿಸುವ ದಂಪತ್ತಿಗಳು ಇ, ಇ, ಇಂ, ಇಂ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಮಾಣ ಇಗ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಜನನ ಪ್ರಮಾಣವು ೨೬.೪ ಆಗಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅಸ್ಕ್ರೆಟ್ ಹಾಗೂ ಅರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಪ್ರತಿದಿನ ಸರಾಸರಿ ೨೫ ರೋಗಿಗಳು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ಇಂ.೧

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ-ರಾಜ್ಯ ಅರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಹಿವೆ

ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೆಸರು	ಸಂಖ್ಯೆ	ಹಾಸಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆ
೦	೨	೩
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಸ್ಕ್ರೆಟ್‌ಗಳು	೫	೨೧೦
ಸಮುದಾಯ ಅರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ	೧೦	೫೫೦
ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳು	೨	೨
ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳು	೨೦	೨೨
ಪಿಟಿಸಿ ಪ್ರಸೂತಿ ಗೃಹಗಳು	೫	೫೦
ಅಯುವೆ-ದ ಜಿಪ್‌ಥಾಲಯಗಳು	೨೦	೨
ಅಯುವೆ-ದ ಅಸ್ಕ್ರೆಟ್‌ಗಳು	೩	೨೫

೧	೨	೩
ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು	೪೬	೫೨೬
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕುಸ್ಕರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕೇಂದ್ರಗಳು	೦೭	೯
ಕ್ಷಯಿಂಣಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕೇಂದ್ರ	೧	೯
ವೈಲೇರಿಯಾ ಫಾಟಕಗಳು	೦೭	೯
ಒಟ್ಟು	೧೧೧	೧,೧೧೭

೨: ೪೬೬

ಇದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಾಗಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ ವೈದ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿ ನೇತ್ರ ತಜ್ಞ ಎಂ.ಸಿ. ಮೋದಿ, ಎಸ್.ಜಿ. ನಾಗಲೋಟ ಮರ, ಕರವೀರ ಪ್ರಭು, ವಿ. ಕ್ಷಾಲಕೋಂಡಾ ಮುಂತಾದವರು ಪ್ರಮುಖರು.

ಜನನ ಮರಣ ಅಂತಿ ಅಂಶಗಳು

ಜನನ ಮರಣ ಅಂಶಅಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕೆ ಶತಮಾನದಮ್ಮೆ ಹಳೆಯದಾದರೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯದ್ವಾರಾ ಇದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಅರಿತಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಜನನ ಮರಣಗಳ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರುಗಳ ಪ್ರಗತಿ ಸಮಾಧಾನಕರ್ಮವಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಂತಿ ಅಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲೀಸ್ ಪಟ್ಟೆಲ ಅಥವಾ ಪಟ್ಟೆಲರು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ (ಪುರಸಭೆ) ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ದಾಖಿಲು ಮಾಡಿದ ಜನನ ಮರಣ ಅಂತಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಾಲೂಕು ತಹಕ್ಕೆಲ್ಲಾರು ರಿಂಗ್ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನೋಂದಣಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ-ಒಳಿರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣೆ ತರಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಗ್ರಾಮಾರಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಕಾರ್ಯಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಧಿಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನನ, ಮರಣ ಮತ್ತು ವಿವಾಹ ನೋಂದಣಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾನೂನಿನ ರೀತ್ಯಾ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಂತೆ ಜನನ, ಮರಣ ಹಾಗೂ ವಿವಾಹದಂಥಹ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಹಾಯಕರು ನೋಂದಣಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಬೇಕಾಗುವುದು, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಗ್ರಾಮಲೆಕ್ಕಿಗಿಂದ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆ ಅಥವಾ ನಗರಸಭೆಗಳಿಂದ ಈ ನೋಂದಣಿ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಧಿಕಾರಿಗಳು ಗ್ರಾಮದ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನೋಂದಣಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಆಧಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರ ಜಿಲ್ಲೆ ನೋಂದಣಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಾದರಿ ನೋಂದಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಜನನ ಮರಣ ಅಂಶಅಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹಕೆಗಾಗಿ ಭಾರತದ ಜನನ ಮರಣ ವಿವಾಹಗಳ ಮಹಾಪಂಡಿತಾರರು (ರಿಬಿಸ್ಯೂರ್ ಜನರಲ್) ಮಾದರಿ ನೋಂದಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಮೂಲಕ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಂತೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಗ್ರಾಮ, ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನನ ಮರಣ ಅಂತಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ದಾಖಿಲಿಸಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಪಡೆದ ಅಂತಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಗೊಳಿಸಿ ಅವುಗಳ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮರಣದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಕರಿಸಲಾಗುವುದು. ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದ ಒಟ್ಟು ಅಂತಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಂತಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅನೇಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ

ಉಳಿದೆಸಿರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟೆದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಮಟ್ಟೆ ಸಾವು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಗುವುದು.

ಕೋಣ, ಕ: ೧೫.೨

ಜೀಲ್ ಯೆಲ್ಲ ಗಡಿಗಿ ರಿಂದ ಗಡೆಗಿರ ವರೆಗಿನ ಜನನ ಮರಣ ಮತ್ತು ಮರಣ ಕಾರಣ ತಿಳಿಸುವ ಪಟ್ಟಿ

* - ೬೭
 ಒಂದು ನಿರ್ವಿಷ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಜನನಗಳಿಗೆ ಜನನ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದೂ ಹಾಗೂ ಮರಣಗಳಿಗೆ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಶುಗಳ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣಗಳೂ ಸಹ ಇವೆ. ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟಿವ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಹೆರಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾಯಂದಿರ ಸಾಪ್ತಗಳು ಸಹ ದಾಖಿಲಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಹಲವಾರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಗಳ ಸೂಚಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜನನ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ವಲಯಗಳ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸುವುದರಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಂತಿ ಅಂತಗಳು ಲಭ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನನ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಗಳಾಗಿ ರಿಂದ ಗಳಾಗಿ ರವರೆಗೆ ಮುಂದಿನ ಕೊಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಅವಧಿಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಹೆರಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ತಾಯಂದಿರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಶಿಶು ಸಾವಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು ಇವ್ವಾಗಿ ಜೊತೆಗೆ ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಶಿಶುಗಳ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಡುಕ್ಕೆ: ೧೫.೬

ವಿಜ್ಞಾಪನ ಜಲ್ಲೆಯ ಗಾಂಧಿಖರಣದ ಉದ್ದೇಶದರ್ಮಿನ ಜನನ ಮರ್ಯಾದೆಯ ವಿವರಗಳು.

ವಿವರಗಳು	ಉತ್ತರ											
ಜನಸಂಖ್ಯೆ	೭೫,೨೪೯	೭೫,೨೪೯	೭೦,೬೩೭	೭೦,೬೩೭	೫೫,೭೦೩	೫೫,೭೦೩	೪೫,೬೧೫	೪೫,೬೧೫	೩೫,೫೫೨	೩೫,೫೫೨	೨೫,೪೫೪	೨೫,೪೫೪
ಮರ್ಯಾದೆ	೧೭,೫೧೯	೧೭,೫೧೯	೧೫,೮೫೪	೧೫,೮೫೪	೧೨,೨೭೫	೧೨,೨೭೫	೧೦,೫೯೨	೧೦,೫೯೨	೮,೧೨೨	೮,೧೨೨	೫,೧೨೫	೫,೧೨೫
ಸತ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದ ಮತ್ತು ಕಡು	೨೫೫	೨೦೫	೨೧೦	೨೧೦	೧೬೨	೧೬೨	೧೫೧	೧೫೧	೧೨೮	೧೨೮	೯೦೫	೯೦೫
ಉತ್ತಮರೂಪಗಳು	೮೨೮	೨೧೨	೨೦೩	೨೦೩	೫೦೦	೫೦೦	೨೭೪	೨೭೪	೨೦೦	೨೦೦	೬೭೦	೬೭೦
ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಾಲದ್ವಾರಾಗಳು	೫೫೫	೫೫೫	೫೫೫	೫೫೫	೫೫೫	೫೫೫	೫೫೫	೫೫೫	೫೫೫	೫೫೫	೫೫೫	೫೫೫
ಜನಸ ಶ್ರಮದ್ವಾರಾಗಳು	೫೦೬	೧೦೫	೧೦೫	೧೦೫	೫೦೦	೫೦೦	೫೦೦	೫೦೦	೫೦೦	೫೦೦	೫೦೦	೫೦೦
ಗ್ರಾಮೀಣ	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫
ಜನಸ ಪ್ರಮಾಣ ಸಾರೆ	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫	೨೫೫
ಸ್ವಾಮೀ	೧೦೨	೧೦೨	೧೦೨	೧೦೨	೭೦೨	೭೦೨	೫೫೨	೫೫೨	೨೫೦	೨೫೦	೭೫೨	೭೫೨
ಗ್ರಾಮೀಣ	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨
ಸಾರೆ	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨
ಒಟ್ಟು	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨	೧೨೨
೧. ಈ ಮರ್ಯಾದೆಗಳು	೫೭	೫೦	೫೦	೫೦	೪೮	೪೮	೪೮	೪೮	೪೮	೪೮	೪೮	೪೮
ಸಾರೆ	೫೨	೫೦	೫೦	೫೦	೪೮	೪೮	೪೮	೪೮	೪೮	೪೮	೪೮	೪೮
ಒಟ್ಟು	೫೨	೫೦	೫೦	೫೦	೪೮	೪೮	೪೮	೪೮	೪೮	೪೮	೪೮	೪೮

ಸಂಖ್ಯೆ: ಕೊಂಡಿಗಳು, ಸಂಖ್ಯೆಗಳು (ಜಾತಿ, ವಾಯು ವ್ಯವಸಾಯಗಳು ಅಥವಾ ಲಭ್ಯವು),

ಆಧಾರ: ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಇರಿದೆ ಇ ಸಂಸ್ಥೆ ಇ ಸಂಸ್ಥೆ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶ ಮಾಡಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ ಮಾಡಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ (ಅಧಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆ ಕಿರಿದಿರುತ್ತಾರೆ) ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ (ಎಸ್‌ಆರ್‌ಎಸ್‌) ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕೆಗಳಿಂದ

ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಧಿ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸತ್ತ್ವ ವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಳಲ್ಲಿ ರಿಂದ ಗಣಾಳ ರವರಹಿ.

ಮರಣದ ಕಾರಣ	ಗಣಾಳ												
೦	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯	೧೦	೧೧	೧೨	೧೩	೧೪
ಸ್ವೇಚ್ಛೆ	೨	೪	೨	೨	೨	-							
ಕಾಲರು	೧೦	೧೯	೨	೨೪	೨೪	೨೫	೨೫	೧೫	೧೫	೨೬	೨೬	೨೫	೨೦
ಮರೆರಿಯಾ	೧೦೫	೮೭	೨೫	೧೦೧	೨೫	೨೫	೨೫	೧೫	೧೫	೨೪	೨೫	೨೫	೨೫
ಟೈಫಾನಿಡ್	೨೫	೨೪	೧೪	೧೪	೨	೧೯	೧೦	೨೪	೨೫	೨	೨೪	೨೫	೨೫
ಉತ್ತರಜ್ಞರು	೨೫೮	೨೫೬	೨೦೬	೨೦೬	೨೫೨	೨೫೨	೨೫೨	೨೫೨	೨೫೨	೨೫೨	೨೫೨	೨೫೨	೨೫೨
ಭೇದಿ	೪೧	೬೨	೪೧	೪೧	೬೨	೬೨	೬೨	೨೫	೨೫೨	೨೫	೨೫	೨೫	೨೫
ಉಸಿರಾಟದ ರೋಗ	೫೪	೨೬	೧೦೬	೮	೧೬	೧೪	೧೦	೨	೪೯	೧೯	೧೯	೫೦	೫೦
ಕ್ಷಯ	೬೨೬	೮೦೦	೬೦೫	೪೭೫	೪೭೫	೪೭೫	೪೭೫	೪೭೫	೪೭೫	೪೭೫	೪೭೫	೪೭೫	೪೭೫
ಕುಸ್ತರೋಗ	೨೨	೧೯	೪	೨	೨೨	೧೯	೧೯	೧೯	೧೯	೧೯	-	೪	೪
ಹಂಗೆ ಕಾಲದ ಮರಣ	೫೫	೬೨	೨೨	೧೯	೧೯	೧೯	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨
ಅತ್ಯಹತ್ಯೆ	೪೪	೨೦	೨೦	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨
ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳಿದ್ದು	೧೦೨	೨೬	೪೪	೫೫	೨೫	೨೦	೨೬	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨
ಗಾಯ ಮತ್ತು ಅಪಘಾತಗಳೆಂದು	೮೦	೨೨	೧೦೫	೪೫	೧೦೦	೧೫೫	೨೫೬	೧೫೫	೧೫೫	೧೫೫	೧೫೫	೨೫೬	೨೫೬
ಕೂರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯ	೫	೮	೫	೫	೮	೫	೮	೮	೮	೮	೮	೮	೮
ಹಾವು ಕಡತ	೬೫	೪೨	೪೫	೪೫	೬೨	೬೨	೬೨	೪೫	೪೫	೬೭	೪೫	೬೭	೪೫
ಹುಣಿನಾಯಿ ಕಡತ	೮	೨	೨	೪	೪	೨	೨	೨	೨	೨	೨	೨	೨
ಧನುಷಾಯಾ	೧೨	೨೫	೧೨	೨೦	೨೨	೫೫	೫೫	೨೨	೫೫	೬೭	೬೭	೬೭	೬೭
ಶೀತ ಕಾಯಲೆ (ಬೈಪ್ರೀಯ)	೧೨೯	೨೧	೧೫	೧೨	೧೨	೧೨	೨೧	೨೧	೧೨	೧೨	೧೨	೧೨	೧೨
ನಾಯಿ ಕೆಮ್ಮೆ	೪	೬	-	೧೨	೧೫	೧೮	೧೮	೫	೫	೫	೫	೫	೨೨
ಪ್ರೋಲಿಯೋ	೫	೮	೨	೪	೧೪	೧೧	೧೧	೧೧	೧೧	೧೧	೧೧	೧೧	೧೦
ಪ್ರೋಲಿಯೋ ಮೈಲಿಟಿನ್	೫೪	೨೨	೨೨	೨	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨	೨೨
ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಕಾಯಲೆ	೧	೨	-	೮	೨೫	೨೫	೨೫	೨೫	೨೫	೨೫	೨೫	೨೫	೨೫
ವಿಷ ಸೇವನೆ: ವಿಷ ಅಹಾರ	೨೬	೨೫	೨೭	೨೮	೨೮	೨೮	೨೮	೨೮	೨೮	೨೮	೨೮	೨೮	೨೮
ದಧರಾರು: ಅಮೃತ ಗೆಬ್ಬಿರು	೪೨	೫೧	೨	೪	೫೧	೨೮	೨೮	೨೮	೨೮	೨೮	೨೮	೨೮	೨೮
ಕೃಷ್ಣರೂಪ: ಅಬ್ರಾದ	೫೨	೫೨	೫೨	೫೨	೫೨	೫೨	೫೨	೫೨	೫೨	೫೨	೫೨	೫೨	೫೨
ಸಿಹಿಮಾತ್ರ: ಮಧುಮೇಹ	೨೫	೨೫	೨	೨	೨	೨೦	೧೫	೧೫	೧೫	೧೫	೨೦	೨೦	೨೦
ರಕ್ತಹೀನತೆ	೨	೨೦	೮	೧೮	೨೦	೨೧	೨೧	೨೧	೨೧	೨೧	೨೧	೨೧	೨೧
ಮುದುಳು ರೋಗ	೪೦	೫೨	೧೨	೧೨	೧೨	೫೧	೧೬	೧೪	೨೪	೪೪	೫೨	೫೨	೫೨

ಒ	ಅ	ಇ	ಉ	ಂ	ಃ	ಖ	ಇ	ಉ	ಣ	ಎ	ಒಂ	ಒಂ	ಒಂ
ಹೃದಯದ ಕಾಯಿಲೆ	ಉಗ	ರಜಪ	ಹಿಂ	ಉಗ	ಹಿಂ	ರಜಿ	ಹಿಂ	ರಜಿ	ರಜಂ	ಶಿಂ	ರಜಂ	ರಜಂ	ರಜಂ
ಹೃದಯಾಭಾತ	ಉಂಗ	ಹಿಂಪ	ಹಿಂಪ	ಹಿಂಗ	ಹಿಂಗ	ಹಿಂಗ	ಹಿಂಗ	ಹಿಂಗ	ಹಿಂಗ	ಹಿಂಗ	ಹಿಂಗ	ಹಿಂಗ	ಹಿಂಗ
ನ್ಯಾಮೇನಿಯಾ	ಒಗ	ರಂಗ	ಉ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ
ಇನ್‌ಪ್ರೋ ಯಂಥ್ರೋ	ಒ	ಉ	ರ	ರ	ರ	ರ	ರ	ರ	ರಂಗ	ರ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ
ಅಸ್‌ಮಿ: ದಮ್ಮು ರೋಗ	ಶಿ. ತಂಗ	ಹಿ. ಹಿಂಗ	ಶಿ. ತಂಗ	ಶಿ. ತಂಗ	ಹಿ. ಹಿಂಗ								
ಕಾಮಾಲೆ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ
ಇರೆ ಕಾಯಿಲೆ	ಶಿ. ತಂಗ	ಹಿ. ಹಿಂಗ	ಶಿ. ಹಿಂಗ	ಶಿ. ತಂಗ	ಹಿ. ಹಿಂಗ	ಶಿ. ಹಿಂಗ							
ಕಾಯಿಲೆ ಸುಳಿತಿಸಬೇ ಇಡ್‌ದ್ವಾ	ಇಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ
ಟಿಟ್ಟು	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ	ರಂಗ

ಆಧಾರ: ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಖ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ.

ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು

ಕ್ರಿಗಾರೀಕರಣ, ನಗರೀಕರಣಗಳು, ಜನರ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆಯಲ್ಲದೆ ನ್ಯೂಮ್‌ಲ್ಯು ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇಲ್ಲದ ಗ್ರಾಮವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತುಲೂ ಕೊಳಕು ಪರಿಸರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಲವಾರು ರೋಗಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸುರಕ್ಷಿತ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ, ಬಡತನ, ಅಪಾಷ್ಟಿಕರೆಯಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಜನರನ್ನು ಒಂದಿಂದ ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಜನನಿಬಿಡ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿ ಸೋಳೆ, ನೊಣಗಳ ಆಗರವಾಗಿ ಹಿಂಡುಗಳ ಹರಡುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ. ಜನ ಸಮುದಾಯದ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯದ ಮೇಲೆ ಇಂಥ ಸನ್ನೀಹಿತದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮದ ಫಲವೆನ್ನು ವಂತೆ ಕಾಲರಾ, ಹೈಗು, ಸಿದುಬು, ಮಲೇರಿಯಾದಂಥಿಂದ ಭಯಂಕರ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕಗಳು ಮಾರಕವಾಗಿ ಹರಡಿ ಸಹಸ್ರರು ಜನರ ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಮಾರಕ ಹರಡುವಿಕೆಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಗೋಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದು ತತ್ತ್ವ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕಗಳು ಸಾಕಮ್ಮ ಹಕ್ಕೋಟಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕ್ರಮಗಳಾದ ಕ್ರಿಯಾಶಾಸನ ಸಿಂಪರಣ, ದೇವಿ ಹಾಕುವುದು, ಇನ್ನಾಕುಲೇಶನ್, ಸುರಕ್ಷಿತ ನೀರನ್ನು ದೂರಕಿಸುವುದು, ಗ್ರಾಮ ನಿರ್ಮಾಲೀಕರಣ, ಶಾಚಾಲಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮುಂತಾದ ಹತ್ತು ಹಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರ ವ್ಯಾಪಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಗೋಳ್ಳುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲದೆ ರೋಗ ಹೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ರೋಗಿಗಳ ಪರಿಶೈ ಹಾಗೂ ರೋಗದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಪರಿಗಳಿಸಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಚಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹರಡುವ ಕೆಲವು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಮುಂದೆ ವಿವೇಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಿದುಬು

ಸಿದುಬು ರೋಗವು ಬಹಳಷ್ಟು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಜನರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಭಯಂಕರ ಹಿಂದುಗಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಮುಕ್ಕಳಿಗೆ ತಗಲುಬಹುದಾದ ಈ ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು ದೇವಿ ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಬಿಟ್ಟೊ ಸರ್ಕಾರ ಗಳಿಂದಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗದ ನಿರ್ಮಾರ್ಥನೆಗಾಗಿ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು. ಪೆರಿಯೋಲ್ ಎಂಬ ವೈರಸ್ ನಂಬಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಈ ರೋಗವು ಕಲುಹಿತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಂದೆಬ್ಬರಿಗೆ ಹರಡುತ್ತದೆ. ದಾಖಲೆಯೊಂದರ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಜಿಂರಲ್ಲಿ ಗಳಿಂದ ಜನರು ರೋಗಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದರು. ಸಿದುಬಿನಿಂದ ಸತ್ತವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಗ್ರಾಜಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಜಿರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಳಿ ಆಗಿತ್ತು. ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಸಾಮಿನ ಪ್ರಮಾಣವು ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದು ಕಳೆದ ಒಂದರಷ್ಟು ದಶಕಗಳಿಂದ ಸಿದುಬು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾರ್ಥನೆಯಾಗಿದೆ.

ತೀವ್ರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಈ ರೋಗದ ನಿರ್ಮಾರ್ಥನೆಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ, ಸರ್ಕಾರವು ಗ್ರಾಜಿರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಿದುಬು ನಿರ್ಮಾರ್ಥನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಮಟ್ಟಿದ (೦-೧ ವರ್ಷದ ವರೆಗಿನ) ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದೇವಿ ಹಾಕುವುದು ನಂತರ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗೂಮೇ ಎರಡನೇ ಬಾರಿ ದೇವಿ ಹಾಕುವುದು ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದಿತು. ಸಿದುಬುರೋಗದ ಪತ್ತೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವ ಅರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ರೋಗಾಳಿತಜ್ಞರ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮೀಕ್ಷಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತು. ಗ್ರಾಜಿರಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯ ಸಿದುಬು ರೋಗದ ಗುರಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಗ್ರಾಜಿರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ದೇಶವು ಸಿದುಬು ರೋಗದಿಂದ ಮುಕ್ತ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಿದುಬು ರೋಗವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ನೀಡುವ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಜಿರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಇಟ ಜನ ವಾಕ್ಯನೇಟರುಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗ್ರಾಜಿರಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಂಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಇಟ ಜನ ವಾಕ್ಯನೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ಇದಿತು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದೇವಿ ಹಾಗೂ ಮರುದೇವಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಗ್ರಾಜಿಂ-ಇ ರಿಂದ ಗ್ರಾಜಿ-ಇ ರಿಂದ ಇಟರೆಗೆ ದೇವಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೫,೦೨,೬೩೨, ೧,೮೩,೫೫೨, ೨,೪೧,೬೪೯ ಮತ್ತು ೧,೬೧,೧೨ ಆಗಿದ್ದಿತು.

ಕಾಲರಾ

ಕಾಲರಾ ರೋಗವು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡು ಕ್ರಮೇಣ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಾಗಿ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಸೂಕ್ತ ಹಾಗೂ ಶ್ವರೀತಿವಾದ ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ರೋಗವು ಪ್ರಾಣ ಘಾತಕವಾಗಿ ಭಯದ ವಾತಾವರಣ ಸ್ವಷ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಗಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡೆಯೇ ಕಾಲರಾ ರೋಗವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹರಡಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದಿಲ್-ಶಾಹಿ ಸುಲ್ತಾನರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗವು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಾಗಿ ಹರಡಿದಾಗ ರುಕ್ಕಾಂಗದ ಪಂಡಿತರಂಬ ಅಯುವೇದ ತಜ್ಞರು ತಮ್ಮ ಸತ್ಯಯುತವಾದ ಅಯುವೇದ ಜೀವಧಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಹಸ್ರಾರು ಜನರ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೇಸಿಗೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸುವ ಈ ರೋಗವು ಅಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನಿಂದ, ನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಕಲುಹಿತ ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಹರಡುತ್ತದೆ. ರೋಗದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಸುರಕ್ಷಿತ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದು, ಶ್ರೀಮಿನಾಶ್ವರಗಳ ಸಿಂಪರಣೆ, ಶುದ್ಧ ಆಹಾರ ಪೂರ್ಯಕೆ, ಕಾಲರಾ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು ನೀಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ರೋಗ ಹರಡಿದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಜಿರಲ್ಲಿ ಕಾಲರಾ ಹರಡಿದಾಗ ಗುಂಬಾಂ ಜನರಿಗೆ ರೋಗದ ವಿರುದ್ಧ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಜಿಲ್ಲೆಯು ಗಡ್ಡಿ-ಹಳ್ಳಿ ರಲ್ಲಿ ಇಂ ಗ್ರಾಮಗಳು ಈ ರೋಗದ ಹಾವಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದು, ಗಡ್ಡಿರಲ್ಲಿ ೧,೫೫,೬೦೮ ಕಾಗೂ ಗಡ್ಡಿರಲ್ಲಿ ೨,೪೯,೪೦೮ ಜನರಿಗೆ ಈ ರೋಗದ ತಡೆಗಾಗಿ ಚುಚ್ಚು ಮದ್ದು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಾಲರಾ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗಿದ್ದ ಭಿತ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡಿ ರಿಂದ ಗಡ್ಡಿರವರೆಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲರಾರೋಗದಿಂದ ಸತ್ತವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೦,೧೯,೨,೨೯,೩೪,೨೪,೨೫,೨೬,೨೬,೨೬,೨೬,೨೬,೨೬ ಮತ್ತು ೧೨ ಆಗಿತ್ತು.

ಮಲೇರಿಯಾ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಲೇರಿಯಾ ನಿರ್ಮಾಳನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡಿರಿಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೇ ಬಂದಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ರಾಜ್ಯದ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಮಲೇರಿಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯವು ಸೀಮಿತಗೊಂಡಿತ್ತೇಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಲೇರಿಯಾ ನಿರ್ಮಾಳನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಗಡ್ಡಿರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. -ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗವು ಒಹಳ್ಳಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಜನರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಿಡುಗಾಗಿದ್ದು ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ನಿರ್ಮಾಳನಾ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡಿರಲ್ಲಿ ೧೨,೧೦೨ ಮಲೇರಿಯಾ ಪ್ರಕರಣಗಳು ವರದಿಯಾದ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಲೇರಿಯಾದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಸಾವೃಗಳನ್ನು ಜ್ಞರಗಳಿಂದ ಉಂಟಾದ ಸಾವು ಎಂದು ದಾಖಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿಂಗಾರಿ ಮಲೇರಿಯಾದ ಬಗೆಗಿನ ಹಿಂದಿನ ಅಂತ ಅಂಶಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಲೇರಿಯಾ ನಿಯಂತ್ರಣ ಯೋಜನೆಯು ಗಡ್ಡಿರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಬಾದಾಮಿ ತಾಲೂಕನ್ನು ಕ್ರಮನಾಶಕ (ಡಿಡಿಟಿ) ಸಿಂಪರೆಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಒಳಪಟಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಲೇರಿಯಾ ನಿರ್ಮಾಳನಾ ಘುಟಕಗಳನ್ನು ತರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಈ ಪ್ರೇರಿತ ಏರದು ಘುಟಕಗಳನ್ನು ವಿಚಾಪುರ ಹಾಗೂ ಬಾದಾಮಿಗಳಲ್ಲಿ ತರೆಯಲಾಯಿತು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡಿ ರಿಂದ ಗಡ್ಡಿ ರವರೆಗೆ ಇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಯಾದ ಮಲೇರಿಯಾ ಪ್ರಕರಣಗಳು, ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೦, ೫೫, ೩೪, ೪, ೧೨, ರಕ್ತಲೇಪನಗಳು ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦೯೬, ೫೦೫೦, ೫೧೧೦೮, ೧೦೨೧೦, ಮತ್ತು ೧೬೪೦೨ ಆಗಿತ್ತು. ಮಲೇರಿಯಾದಿಂದ ಸತ್ತವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಡ್ಡಿ ರಿಂದ ಗಡ್ಡಿರವರೆಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೦೫, ೨೨, ೨೫, ೧೦೧, ೩೪, ೨೫, ೨೫, ೨೫, ಮತ್ತು ೧೨ ಆಗಿದ್ದಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕೇಂದ್ರಗಳು ಮಲೇರಿಯಾ ಪ್ರಕರಣಗಳ ವರದಿ ಮಾಡುವ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿವೆ.

ಕ್ಷಯ

ಕ್ಷಯರೋಗವು ಜನಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಕ್ಷಯ ರೋಗ ನಿರಾರಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತರೆಯುವ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ಷಯರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ಷಯರೋಗ ನಿರ್ಮಾಳನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಘುಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಯರೋಗಗಳಾಗಿ ಹಾಸಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದೆ. ಕ್ಷಯರೋಗ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ವ್ಯಾದಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಕಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ರೋಗದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸೊಂಕಿನ ಉಲ್ಪಣತೆಯನ್ನು ಬಿ.ಸಿ.ಜಿ. ಚುಚ್ಚು ಮದ್ದು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ತಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಕ್ಷಯರೋಗ ಕೇಂದ್ರವು ಜಿಲ್ಲಾ ಕ್ಷಯರೋಗಾಧಿಕಾರಿಗಳ ನೇತ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಕಫ ಪರಿಕ್ಷೇಯ ಮೂಲಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುತ್ತವೆ. ರಾಜ್ಯದ

ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಡಣ-೨೦ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಹಲವು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೂ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ಥಾತ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಿರಣ ಹಾಗೂ ಕಫ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಹಲವು ಕೇಂದ್ರಗಳು ಕಫ ಪರೀಕ್ಷೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಡೆದಿವೆ.

ಹೊರ ರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಗಡಣ-೨೦ರಲ್ಲಿ, ೫,೧೦೯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ೨,೪೩೪ ಜನರಿಗೆ ಕಫ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಉಳಿ, ಲಜಿಜಿ ಜನರಿಗೆ ಬಿ.ಸಿ.ಜಿ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕುಪ್ತಿ

ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಪ್ತಿ ರೋಗವು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಸ್ಥಾನಿಕತೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನಿಕತೆ (ಪ್ರತಿ ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ) ಸುಮಾರು ಏಳ ರಘ್ಯು ಇದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ, ೧೨ ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇ ಒಂದು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಅಂಟಿ ಟೆಂಪ್ಲಿ ಕೆಮಿಟಿ) ಗಡಣರಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡಿತು. ಕುಪ್ತಿ ರೋಗದ ವಿರುದ್ಧ ಜೀಷಿಂಗ್‌ಪಿಕಾರ, ರೋಗಿಗಳ ಪ್ರಸರ್ವಾವಸತಿ, ೧೦೦ರಿಂದ ೧೨೦ ಒಳರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ರೋಗಿಗಳ ಶಸ್ತ್ರ ಶ್ರಯೆ ಅನುಕೂಲ ಮುಂತಾದ ಕ್ರಮಗಳ ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಕ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಂತರ ರೋಗಿಗಳ ಮತ್ತು ಲಿಗಾರಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಗಡಣರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾರಣಭೇದಗೊಂಡಿತು. ಇಳಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಪ್ತಿ ರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೇಂದ್ರ ರಚನೆಗೊಂಡಿತು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆಸ್ಥಾತ್ಮಗಳು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕುಪ್ತಿ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುವಿಧ ಜೀಷಿಂಗ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಲ್ಟಿ ಡ್ರೂಗ್ ಥ್ರೇಟಿ (ಎಂ.ಡಿ.ಟಿ) ಯನ್ನು ಫೆಬ್ರಿವರಿ ಗಡಣರಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕುಪ್ತಿ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕೇಂದ್ರಗಳು ವಿಜಾಪುರ, ಇಳಕಲ್ಲಾ, ಜಮ್‌ವಿಂಡಿ ಹಾಗೂ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕುಪ್ತಿ ರೋಗ ನಿಮೂಲನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಯಲ್ಲಿ ಗಡಣ-೨೦ ರಲ್ಲಿ, ೨,೪೩೪ ಕುಪ್ತಿ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ೨,೧೦೯ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರ ಸಾಧನೆ ಶೇ.೨೮.೨ ಅಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅನೇಕಾಲು ರೋಗ

ಅನೇಕಾಲು ರೋಗವು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಿಕವಾಗಿದೆ ಇದು ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗು ಆಗಿದ್ದು, ಮೈಕ್ರೋಫ್ಯೂಲೇರಿಯಾ ಎಂಬ ಸೂಕ್ತ ರೋಗಾಣವಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ರೋಗ ವಾಹಕಗಳಾಗಿವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅಗಾಗ ರೋಗದ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ರೋಗದ ವಿರುದ್ಧ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರೇಗೊಂಡಿದೆ. ರೋಗ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರೇಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನೇಕಾಲು ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಘಟಕಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಘಟಕಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹುನರುಗೊಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಕಮತಗಿ ಮತ್ತು ಇಳಕಲ್ಲಾ ಹಾಗೂ ಬಾದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ಗುಳ್ಳೆದಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಘಟಕಗಳು ರಾತ್ರಿ, ವೇಳೆಯೂ ಸಹ ರಕ್ತಪರೀಕ್ಷೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಮೈಕ್ರೋಫ್ಯೂಲೇರಿಯಾ ಸೂಕ್ತಿನ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಕಂಡು ಒಂದಲ್ಲಿ ಡ್ರಾಂಸಿ ಮಾತ್ರಗಳನ್ನು ವಿರೆಸಿ ರೋಗದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗುಳ್ಳೆದಗುಡ್ಡದ ಫ್ಯೂಲೇರಿಯಾ ಘಟಕವು ಗಡಣ-೨೦ ರಿಂದ ಗಡಣ-೧ರವರೆಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ, ೨,೫೬೪, ೩,೮೨೦, ೪,೧೪೪ ರಕ್ತಲೈಪನಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧,೨,೧ ಹಾಗೂ ೨ ಫ್ಯೂಲೇರಿಯಾ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಿರುತ್ತದೆ.

ವಿಧ್ಯಾ ರೋಗ

ವಿಧ್ಯಾ (ಅಕ್ಷಯದ್ವಾರ್ ಇಮ್ಮೂನೋಡಿಫಿಸಿಯನ್ ಸಿಂಡ್ರೋಮ್) ಈ ಶತಮಾನದ ಒಂದು ಭಯಂಕರ ದುಸ್ಪಿಷ್ಠವಾಗಿ ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಭೀಕರ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ರೋಗದಿಂದ ಬಳಲುವ ವೈಕ್ಯಾಯ ತನ್ನ ರೋಗ ನಿರೋಧ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವನು. ಕ್ರಮೇಣ ಬಲಹೀನನಾಗಿ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವನು. ಆಗಾಗ ಬರುವ ಜ್ಯಾರ, ವಾಸಿ ಆಗದ ತಿಷ್ಯ ಬೇಧಿ, ತೊಕ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮುಂತಾದವು ಈ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ. ವಿಧ್ಯಾ ತಗಲದಂತೆ ತಡೆಯಬಲ್ಲ ಮುಂಜಾಗ್ರತಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಱೆಂಟ ರಿಂಡಲ್ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಳಿಸಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ರಕ್ತ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ರೋಗದ ಸೋಂಕು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ. ವಿಧ್ಯಾ ಸೋಂಕು ತಗುಲಿದ ವೈಕ್ಯಾ ರೋಗ ಹರಡುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣನಾಗುತ್ತಾನೆ. ವಿಧ್ಯಾ ರೋಗಿ ಜೊತೆ ಸಂಪರ್ಕ, ಅನ್ಯತಿಕ, ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧ, ರಕ್ತದಾನ ಮುಂತಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗದ ಸೋಂಕು ಒಬ್ಬರಿಂದೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹರಡುತ್ತದೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಱೆಂಟರಲ್ಲಿ ಇಂಟಿ ಜನರ ರಕ್ತ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿ ಇಂಟಿ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್.ಎ.ವಿ ಸೋಂಕಿನ ರಕ್ತವಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಮುಂದೆ ಱೆಂಟ, ಱೆಂಟ ಹಾಗೂ ಱೆಂಟರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ರಕ್ತ ಪರೀಕ್ಷೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಮುಂದಿನ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಎಚ್.ಎ.ವಿ. ಸೋಂಕು ಇದ್ದವರ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ಮುಂದೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಱೆಂಟ-ಱೆಂಟ(ಗ್ರ), ಱೆಂಟ-ಱೆಂಟ(ಎ) ಹಾಗೂ ಱೆಂಟ-ಱೆಂಟ(ಅ) ಅಲ್ಲದೆ ಱೆಂಟ ರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತು ಱೆಂಟರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ವಿಧ್ಯಾನಿಂದ ಮರಣ ಹೊಂದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಆಯುವ್ಯೇದ

ಜನಪ್ರಿಯ ದೇಶಿಯ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿಂದಾದ ಆಯುವ್ಯೇದವು ವೇದಕಾಲದಿಂದಲೂ ಆತ್ಮಂತ ಸತ್ಯಶಾಲೀ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಅವಿಷ್ಯಾರವು ವೇದ ಕಾಲವಾಗಿದ್ದು, ಶತಮಾನಗಳು ಉರುಳಿದರೂ ತನ್ನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಿದೆ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಯೋಗ್ಯದಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರಚೀನ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿಂದಾದ ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಮಾನವನ ಆಯಸ್ಸು, ದೇಹರಕ್ಷಣ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮುಂತಾದವರ್ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜ್ಞಾನವಲ್ಲದೆ ಏವಿಧ ರೋಗಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಕಾಯಕಲ್ಪವು ಇಲ್ಲದೆ. ಧನ್ಯಂತರಿ ಆಯುವ್ಯೇದದ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರವರ್ತಕ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಚೀನಕಾಲದ ಹಂಸರಾಂತ ವೈದ್ಯರಾದ ಚರಕ, ಸುಶ್ರುತ ಇವರ ಉಲ್ಲೇಖಿ ದೊರೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಚರಕ ಆಚಾರ್ಯನು ಮೆದುಳಿನ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಹಾಗೂ ಆತನು ಏಳನೂರು ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲು ಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದನೆಂದೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅಗ್ನಿವೇಶರು ಬರೆದ ಗ್ರಂಥವು ಆಯುವ್ಯೇದದ ಶ್ರೇಷ್ಠಗ್ರಂಥವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹಾಗೂ ಇಂದು ನಮಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಚರಕ ಸಂಹಿತೆಯ ಮೂಲ ಈ ಗ್ರಂಥವೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ವಾಯು (ವಾತ), ಪಿತ್ತ, ಕಘ ಎಂಬ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಆಯುವ್ಯೇದ ಹೊಂದಿದ್ದ ಇವು ವಿಕಾರಗೊಂಡಲ್ಲಿ ದೇಹ ಅಸ್ಥಸ್ಥಗೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಶ್ರಿದೋಪನಿಷಾದಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯುವ್ಯೇದ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಬೃಟಿಪರ ಆಲ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಆಲೋಚನಿ ಪದ್ಧತಿ ಜನರಲ್ಲಿನ ಆಯುವ್ಯೇದ ಬಗೆಗಿನ ವಿಶ್ವಸರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಡಿತು. ಅಲೋಚನಿ ಶೀಫ್ಪತಿವಾಗಿ ರೋಗ ವಾಸಿಮಾಡಬಲ್ಲ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದು ಜನರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡ್ಡಿರು.

ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಆಯುವೇದದ ಬಗೆಗಿನ ಸದ್ಗ್ರಾವನೆ ಕುಂರಿತಗೊಂಡಿತು. ಆಯುವೇದ ಒಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಿಂದೆ ಯಾವುದೇ ಸಾಧುಸಂತರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಹೊಣ್ಣಿ ಗಿಡಮುಲೆಕಿಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಇದು ಗಂಭೀರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ಆಧಾರಹಿತ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ಪ್ರಚಾರ ಪಡೆಯಿತು. ಇದು ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನವೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾರಣ ಈ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ತನ್ನ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಭಾರತಿಯ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿಂದಾದ ಆಯುವೇದದ ಸರ್ವಾಂಗಿಗಳ ಅಭಿಖಾನದಿಗೆ ಸರ್ವಾಂಗದ ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಯುವೇದ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೇರವು ಒದಗಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಆಯುವೇದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಒಂದು ಮೂಡಿಸುವ ರ್ಥಮಾಳನ್ನು ಹೇಗೆಳುತ್ತಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂರು ಆಯುವೇದ ಅಸ್ವತ್ರೆಗಳು ಇದ್ದು ಅವು ಬಾಗಲಕೋಟಿ, ಜಮಿಂಡಿ ಹಾಗೂ ಬೀಳಗಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಬಾಗಲಕೋಟಿ ಹಾಗೂ ಜಮಿಂಡಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಅಸ್ವತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂ ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನಾವಿದ್ದು ಬೀಳಗಿ ಅಸ್ವತ್ರೆ ಇ ಹಾಸಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಏ ಆಯುವೇದ ಜೀವಧಾರಾಯಗಳು ಇವೆ. ಅವುಗಳ ತಾಲೂಕುವಾರು ಪಟ್ಟಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ. ವಿಜಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಗುಣದಾಳ, ಧನ್ಯರಗಿ, ಕೊಟುವಾರು, ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ ತಾಲೂಕಿನ ಯಲಗೂರು, ಬಳ ಬಟ್ಟೆ, ವಣಕಿಹಾಳ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ ತಾಲೂಕಿನ ಗೋಡ್ನಾಳ, ಹಿಂಪುರಗಿ, ಬೀಳಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ಅನಗವಾಡಿ, ಹರಕೇರಿ, ಮನ್ನಿಕೇರಿ, ಮುದ್ದೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಮೆಟುಗಡ್ಡ, ಬಂಟನೂರ, ಬಾದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ, ಹೆಚ್ಚಾಳ, ಮನಗುಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಕೆಲವಾಡಿ ಹಾಗೂ ಇಂಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಬೆನೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆಯುವೇದ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಸರಾಸರಿ ಇಂಜ ಜನ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಂದ್ವಾರ್ ಮಾಧವ, ಭಿಮ್ಮಾಚಾರ್ಯ ಒಡೆಯರ್ ವಿಜಾಪುರ (ಗ್ರಾಳ), ವಿ.ಬಿ.ಗೌರೇಕರ್-ಬಾಗಲಕೋಟಿ (ಗ್ರಾಳ-ಲಟ), ಜಿ.ವಿ.ಪ್ರರೂಪ್ ವಿಜಾಪುರ (ಗ್ರಾಳ-ಲಟ), ವಿ.ಆರ್. ವಸ್ತುದ ಬಾಗಲಕೋಟಿ (ಗ್ರಾಳ-ಲಟ), ಜಿ.ಪಿ. ಬಡಚಕರ್ -ಬನಹಟ್ಟ (ಗ್ರಾಳ-ಲಟ) ಇವರುಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಾದ ಆಯುವೇದದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತ ವೇತನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

ಚಿಲ್ಲಾ ಅಸ್ವತ್ರೆ, ವಿಜಾಪುರ

ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಗಳಾರಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಅಸ್ವತ್ರೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ಈ ಚಿಲ್ಲಾ ಅಸ್ವತ್ರೆ ಇದಕ್ಕೂ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಅಲೋಪಧಿ ಜೀವಧಾರಾಯವಾಗಿ ಗಳಾರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರಂಭ ಮಾಡಿತ್ತು. ಮಲೇರಿಯಾ, ಕರಳುಬೇನೆ, ಉಸಿರಾಟ ತೊಂದರೆ ಮುಂತಾದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಗ್ರಾಳ-ಇರಲ್ಲಿ ಈ ಸಿವಿಲ್ ಅಸ್ವತ್ರೆಯು ಪಳು ಜನ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಇಂಜ ಹಾಸಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೊಂದಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಕ್ಷೇತ್ರಣ ಘೋಟಕ, ಇಂ ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಹೆರಿಗೆ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಮುಂತಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿದ್ದಿತ್ತು. ಈ ಅಸ್ವತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಳ-ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಸುಮಾರು ೬೦೦ರಿಂದ ೧೦೦೦ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ಹೊರಠೋಗಿಣಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರು. ಹಾಗೂ ಇಂಜ ಸಂತಾನಹರಣ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಉ, ಎಲಿಗಿಂಜನರ ರಕ್ತ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಾಯಿತಲ್ಲದೆ ಅಳಿಪ ಪ್ರಸೂತಿಕಾ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಇಂಂ ಕ್ಷೇತ್ರಣ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮೆನಿನಲ್ಲಿ ಇ, ಉಗಂ ಸ್ಕ್ರೀನಿಂಗ್ ಗಳನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ನಂತರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಳರಲ್ಲಿ ಸುಸಚ್ಚಿತ ಚಿಲ್ಲಾ ಅಸ್ವತ್ರೆಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಮೇಲ್ಮೆಚೆಗೆ ವರಿಸಿತು. ನಂತರ ಗ್ರಾಳರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಹೊಸ ಅಸ್ವತ್ರೆ ಕಟ್ಟಿದ ಸಂಕೀರ್ಣವನ್ನು ಇಂಳಿ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವಚ್ಚೆದಲ್ಲಿ

ನಿರ್ಮಿಸಿತು. ಅದೇ ಆಸ್ತ್ರತ್ರಯನ್ನು ಹೊಸಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಯಿತು. ಹೊಸ ಆಸ್ತ್ರತ್ರ ಸಂಕೀರ್ಣವು ೫೦೦ ಹಾಸಿಗೆಗಳ ವ್ಯಾಪಧಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಇಂತಹ ಕಾಸಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸಕರು ಆಸ್ತ್ರತ್ರಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಅವರ ನೆರವಿಗಾಗಿ ೨೨ ಹಿಂಬಯ ತಜ್ಞ ವೈದ್ಯರ ತೆಂಡದೆಂದಿಗೆ ಇತರ ೨೭ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಾಗಿದೆ. ೧) ಕಾಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ೨) ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ೩) ಸ್ತ್ರೀರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ೪) ಮಕ್ಕಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ೫) ಅಸ್ಥಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ೬) ನೇತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ೭) ದಂತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ೮) ಕಿವಿ, ಮೂಗು, ಗಂಟಲು ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ೯) ಚರ್ಮ ಹಾಗೂ ಗುಷ್ಠ ರೋಗಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ೧೦) ರೋಗ ನಿದಾನ ಶಾಸ್ತ್ರ, ೧೧) ಎಕಾಂತ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ, ೧೨) ಕ್ಷೇತ್ರಾರ್ಥಿ, ೧೩) ಅರಿವಳಿಕೆ ಇವುಗಳೇ ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಕೃತಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಘಟಕ ತುರ್ತು ಮತ್ತು ಆಕ್ಸೈಕ ವಿಭಾಗ, ರಕ್ತನಿಧಿ, ರೇಡಿಯಾಲಜಿ, ಏವಿ ಪ್ರೋಟೋಯಿಡ್ ತಯಾರಿಕಾ ಘಟಕ ಮುಂತಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆಸ್ತ್ರತ್ರ ಅಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿಂತೆ ಒಂದು ಶುಶ್ರೂಷಿತ್ಯ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಾಗೂ ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಸ್ತ್ರತ್ರಯಲ್ಲಿ ರೋಧಿ-ರೋಧಿ, ರೋಧಿ-ರೋಧಿ, ರೋಧಿ-ರೋಧಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದ ಹೊರಹೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨,೫೨,೦೪೪, ೨,೪೪,೫೨೨, ೨,೪೦,೫೪೬ ಆಗಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ ಒಳರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದವರು ೬,೮೨೨, ೧೦,೧೨೧, ೧೨,೧೨೧ ಆಗಿತ್ತು. ಹಾಗೂ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ೧,೬೨೨, ೧,೬೨೦, ೧,೬೨೨; ನೇತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ೪೬,೪೬೪,೪೬೪; ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹರಿಗಿಗಳು ೧,೬೨೦, ೧,೬೨೧ ಮತ್ತು ೧,೬೨೨. ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ತ್ರತ್ರಯ ರೋಧಿ-ರೋಧಿ, ರೋಧಿ-ರೋಧಿ ರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ೨೮೨,೫೪೮,೫೪೮,೫೪೮; ವಂಕಿಧಾರಣೆಗಳು ೫೪೮,೫೪೮,೫೪೮; ಮುಂಗುವ ಮಾತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ೫೮,೨೮೮,೨೮೮ ಹಾಗೂ ನಿರೋಧ ಒಳಕೆ ೫೪೮,೫೪೮ ಮತ್ತು ೫೪೮ ಅಗಿದ್ದಿತ್ತು. ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ತ್ರತ್ರಯ ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳ ಅರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ವಿವಿಧ ಲಸಿಕೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ಒಜ.೫

	ರೋಧಿ-ರೋಧಿ	ರೋಧಿ-ರೋಧಿ	ರೋಧಿ-ರೋಧಿ
ಡಿ.ಪಿ.ಟಿ	೧,೨೮೯	೧,೬೨೨	೧,೬೨೮
ಪ್ರೋಲಿಯೋ ಹನಗಳು	೧,೬೭೯	೧,೬೨೨	೧,೬೦೫
ಬಿ.ಸಿ.ಜಿ. ಬುಬ್ಬೆಮದ್ದು	೨,೦೮೪	೨,೬೦೨	೧,೬೨೨
ಟಿಟಿ (ಗಭ್ರಣಣಯರ್ಗಾ)	೧,೨೮೯	೧,೨೦೪	೧,೫೮೧
ಡಿ ಆಂಡ್ರೋ ಟಿ	೧,೬೦೫	೧,೬೫೦	೧,೬೦೮

ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ತ್ರತ್ರಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟ ನೇತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೯೯, ೪೪೨, ೬೨೨ ಅಗಿದ್ದು ರೋಧಿ-ರಲ್ಲಿ ಇಂಜನರಿಗೆ ಸುಟ್ಟು ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಅಗ್ಸ್ಟ್ ರೋಧಿ ರಿಂದ ನವೆಂಬರ್ ಇಂಜನರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಒಟ್ಟು ರಕ್ತದ ಬಾಟಲಿಗಳು ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ ೬೪೨, ರಕ್ತ ತಪಾಸಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ಎಚ್.ಎ.ವಿ. ಸೊಂಕೆ ಪ್ರಕರಣಗಳಾದ ರೋಗ ಆಗಿತ್ತು. ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಲ್ಲಿ ರೋಧಿ-ರೋಧಿ ರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುರು ಹಾಗೂ ರೋಧಿ-ರೋಧಿ ರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮಂದಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಜಲ್ಲಾ ಆಸ್ತಿತ್ವ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ

କୁ ଆସ୍ତେତ୍ରୀଯ ଲକ୍ଷ୍ୟରଲ୍ଲି ଆଲୋପିଛି ଦ୍ଵେଷଧାଳୀଯାଗି ପ୍ରାରଂଭାବୀ ମୁଠିମେ ମୁନିସିପଲ୍ ଆସ୍ତେତ୍ରୀଯାଗି ଗଣ୍ଡାରଲ୍ଲି ପରିପତ୍ରନେଗୋଂଦିତୁ. ନଂତର ଗଣ୍ଡାରଲ୍ଲି ୨୦ ହାସିଗେଳ କାଟେଜ୍ୱ ଆସ୍ତେତ୍ରୀଯାଗି ସକାରଦିନଦ ମୁଙ୍ଗଳତାତି ପଦେଯିତୁ ହାଗୁ ମୋଦଲିଦ୍ଧ ମୁନିସିପଲ୍ ଆସ୍ତେତ୍ରୀ ଜାଦରଲ୍ଲି ଏଲିନ୍ସନାଯିତୁ. ଜାଦନ୍ତ୍ରୀ ଗଣ୍ଡାର ଆଗ୍ନ୍ୟ ତିଙ୍ଗଳଲ୍ଲି ସକାର ମେଲୁଜ୍ୱେଗେ ପରିସି ଜାଂଜ ହାସିଗେଲ ଜିଲ୍ଲା ଆସ୍ତେତ୍ରୀଯାଗ୍ନ୍ୟ ପରିପତ୍ରିତିମୁଖୀ ମୂରୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ରୋଗେଲ ପେଣ୍ଟ୍ ଗଣ୍ଡାରଲ୍ଲି ନିମାଣଗୋଂଦ କଟ୍ଟୁପଢଦଲ୍ଲି ଆସ୍ତେତ୍ରୀ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବହିମୁକ୍ତିଦେ. ଅଲମଟ୍ଟୀ ଜଲାଶ୍ୟଦଲ୍ଲି ମୁଖୁଗଦେଯାଗାରିରୁବ କୁ କଟ୍ଟୁପଢି କୁଗ ବାଗଲକୋଣେଟିଯ ନବନଗରଦଲ୍ଲି ପୁନର୍ବା ନିମାଣଗୋଳ୍ଲାତ୍ମିରୁବ ଜାଂଜ ହାସିଗେଲ କଟ୍ଟୁପଢ ସଂକେରଣକ୍ଷେ ପରାମର୍ଶକ ହୋଇଦିଲିଦେ. ଆସ୍ତେତ୍ରୀ କୈତ୍ତେ ମୁକ୍ତିଯାତ୍ମି ହେବ୍ରୁ କଂଦୁ ବରୁବ କରୁଥିବେନେ, ମହାରାଜୀଯା, କ୍ଷୁଯ, କାମାଳ, ମୁଣ୍ଡାଦ ପିଦୁଗୁଗାଳିଗେ ସୋକ୍ତ ଚିକିତ୍ସାଯନ୍ତ୍ରୀ କୁ ଜିଲ୍ଲା ଆସ୍ତେତ୍ରୀ ନେଇଦୁତିଦେ. ହାଗୁ ରୋଗେଲ ଏରୁଦ୍ଧ ନିଯମତ୍ତକ୍ରମ କ୍ରମଗଳନ୍ତ୍ରୀ କୈଗୋଳ୍ଲାତ୍ମିରୁବ କୁ ଆସ୍ତେତ୍ରୀଯ ଆଧୁନିକ ସୌରତ୍ୟଗଳାଦ କ୍ଷୁତିରଣ, ସ୍କ୍ରିଣିଂର୍, ଆପରେଣ୍ଟନ୍, ଫ୍ରେଂଚର୍, ପ୍ରୋଟାଇନ୍, ରକ୍ତନିଧି, ହେରିଗ ବିଭାଗ ମୁଣ୍ଡାଦ ହଲବାରୁ ସୋଲଭ୍ୟଗଳନ୍ତ୍ରୀ ପଦେଦିଦେ. ଆସ୍ତେତ୍ରୀଯାତ୍ମି ନେତ୍ର ଚିକିତ୍ସା, ଦଂତଚିକିତ୍ସା, ହୃଦୟଚିକିତ୍ସା, ଅସ୍ତ୍ରୀଚିକିତ୍ସା, ସାମାନ୍ୟ ଶସ୍ତ୍ର ଚିକିତ୍ସା, ଶ୍ରୀରୋଗ ଚିକିତ୍ସା, ଅରିପଳକ ମୁଣ୍ଡାଦ ଏଲାକ୍ଷା ବିଭାଗଗଳୁ ଜାମ୍ବୁ ତଜ୍ଜ୍ଵାବେଦ୍ୟର ସେବଯନ୍ତ୍ରୀ ନେଇଦୁତିଦେ. ଜାମ୍ବୁ ହିରିଯ ତଜ୍ଜ୍ଵାବେଦ୍ୟର ଜିଲ୍ଲା ଶସ୍ତ୍ର ତଜ୍ଜ୍ଵାର ସେରିଦଂତେ ବିଭିନ୍ନ କାନ୍ତି ନିର୍ମିତ ପରାମର୍ଶକ ଦିଲାଯିବାକୁ ପରିପତ୍ରିତିମୁଖୀ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବହିମୁକ୍ତିଦେ.

ఈ ఆస్తుర్లు గణాంశుల్లో అఖంపింద ఓం జనరు హోరమోగిగారి చికిత్స పడేదాడ్యారే. ఈ ఆస్తుర్లు గణాంశు, గణాంశు, గణాంశునే సాలినల్లు ఆస్తుర్లు హోర రోగిగారి చికిత్స పడేదవరు క్రమవాగి గాజు, గాజు, గాజు గాజు, గాజు, గాజు, గాజు మత్తు ఒళమోగిగారి ఆస్తుర్లు చికిత్స పడేదవరు క్రమవాగి గాజు, గాజు, గాజు మత్తు గాజు ఆగిరుత్తదే. ఇదే అవధియల్లు వ్రసూతికా చికిత్స పడేదవరు గాజు, గాజు, గాజు ఆగిద్దు నడేసల్పట్టు తస్తు చికిత్సగళ సంబ్యే లంగ, గాజు మత్తు గాజు; తేగియల్లప్పు క్షే కిరణ హాగూ స్కినింగోగళు సేరిదంతే గాజు, గాంగ మత్తు గాద్దు చికిత్స పడేయుత్తిరువ క్షేయమోగిగళ సంబ్యే క్రమవాగి గాజు, గాజు మత్తు గాజు హాగూ కుష్మదోగిగళు గాజు, గాజు మత్తు గాజు ఆగిద్దితు. ఇదే అవధిగి కుటుంబ కల్పాణ కాయ్కుమదడియల్లు నడేసల్పట్టు సంతానహరణ తస్తు చికిత్సగళు గాంగ, గాజు మత్తు గాజు వంశధారణగళు గాజు, గాజు మత్తు గాజు. మక్కళ మత్తు తాయిందిర ఆరోగ్య కాయ్కుమదడియల్లు సాధిసిద వ్రగి రోగి నిరోధక లిసీకేయాద డిపిచి బుచ్చుమద్దు తాయిందిరిగి గాజు, గాజు మత్తు గాజు హాగూ పోలీయో నిరోధక గాజు, గాజు మత్తు గాజు ఆగిరుత్తదే. రాష్ట్రాయ అంధక్షే నివారణా కాయ్కుమదడియల్లు గాజు, గాజు మత్తు గాజు గాజునే సాలినల్లు క్రమవాగి గాజు నేతె, చికిత్స శిబిరగళన్ను నడేసిద్దు గాజు, మత్తు గాజు జనరిగే నేతె, చికిత్స నీడలాగిదే.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿತ್ವ, ಜಮಾಂದಿ

ಆಸ್ತ್ರೇಯ ರಾಮಚಂದ್ರ ಪಟವರ್ಥನ ಸಂಸ್ಥೆಗಿರಿಂದ ಉತ್ಕರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡಿತ್ತು. ‘ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಅಫ್ ವೇಲ್ಸ್ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್’ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಆಸ್ತ್ರೇಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತ್ರೇಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಿದ್ದ ಹಳೆ ಕಟ್ಟಡ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಇಂವಿಟಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹಾಗೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾತಿ ವಿಭಾಗ

ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಇಂಡಿಯನ್ ಮೂರನೆಯ ಹಂತದ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿತ್ವ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಹೆಂಗಸರ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾರ್ಡ್, ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳ ವಾರ್ಡ್ ಹಾಗೂ ಸಭಾಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಅವಶಯ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಯಿತು. ಸಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಆಸ್ತಿತ್ವ ಕಟ್ಟಡ ವಿಸ್ತೃತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಇಂ ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಈ ಆಸ್ತಿತ್ವ ಪಡೆದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ವೈದ್ಯಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಉಜ್ಜವಲ್ ಜನ ಹಿರಿಯ ತಜ್ಜಾ ವೈದ್ಯರುಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಜನ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗವಿದೆ.

ಈ ಆಸ್ತಿತ್ವಯು ಕ್ರಿಯೆ, ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ, ಹೆರಿಗೆ ವಿಭಾಗ ಮುಂತಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀರೋಗ, ಕೃದಯ, ದಂತ, ಎಲುಬು ಕೀಲುಗಳ ತಜ್ಜಾರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಹ ಈ ಆಸ್ತಿತ್ವ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್-ಎಲ್, ಇಂಡಿಯನ್-ಎಲ್ ಈ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದ ಹೊರ ರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಂಜಿನಿಯಲ್, ಇಂಡಿಯನ್-ಎಲ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಹಾಗೂ ಒಳರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದವರು ಇಳಿಗಳ, ಇಳಿಲ, ಇಳಿ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ತೆಗೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕ್ರಿಯೆ ಕಿರಣಗಳು ಗಂಟೆ, ಇಂಡಿಯನ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಟ್ರೀನಿಂಗ್‌ಗಳು ಗಂಟೆ, ಇಂಡಿಯನ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದ ಕ್ರಯ ರೋಗಿಗಳು ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಹಾಗೂ ಕುಪ್ಪರೋಗಿಗಳು ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಆಗಿವೆ. ಕುಟುಂಬದ ಕಲ್ಬಾಣಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟು ಸಂತಾಪರಣೆ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಹಾಗೂ ವಂಕಿಧಾರಕಣಗಳು ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಆಗಿದ್ದಿರು. ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಡಿಪಿಟಿ ಚುಚ್ಚುಮುದ್ದು ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್, ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಡಿ.ಪಿ.ಟಿ ಚುಚ್ಚುಮುದ್ದು ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಟಿ.ಪಿ.ಟಿ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ (ಇಂಡಿಯನ್ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ) ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಟಿ.ಪಿ.ಟಿ (ಇಂಡಿಯನ್ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ) ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಹಾಗೂ ಪೋಲಿಯೋ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಆಗಿದ್ದಿರು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿತ್ವ, ಮುಖ್ಯೋಳಿ

ಮುಖ್ಯೋಳಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಕೇಳಬಂ (ಕಿಂಗ್ ಐಡ್‌ಡ್ರಾಫ್ ಮೆಮೋರಿಯಲ್) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿತ್ವಯು ಇಂಡಿಯನ್ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡಿತು. ನಂತರ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಆಸ್ತಿತ್ವಯನ್ನು ಇಂಡಿಯನ್ ಹೆರಿಗೆಗಳ ಆಸ್ತಿತ್ವಯನ್ನಾಗಿ ಉನ್ನತ ದರ್ಜೆಗೆರಿಸಿತು. ಆರು ಜನ ವೈದ್ಯ ವೈದ್ಯರವು ಸೇರಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಜನ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹೊಂದಿದ ಈ ಆಸ್ತಿತ್ವಯು, ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ, ಕ್ರಿಯೆ ಘಟಕ, ಪ್ರಸೂತಿ ಗ್ರಹ ಮುಂತಾದ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ. ಆಸ್ತಿತ್ವಗೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಸರಾಸರಿ ೭೫೦ಜನ ರೋಗಿಗಳು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಇಂಡಿಯನ್ ಜನರು ಒಳರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವರು. ತಜ್ಜಾ ವೈದ್ಯ ಸೇವೆ ಇಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಹೊರ ರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಆಸ್ತಿತ್ವಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್-ಎಲ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್-ಎಲ್ ಹೊರಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨೨,೫೨೨, ೫೫,೨೦೫ ಮತ್ತು ೬೮,೫೬೯ ಹಾಗೂ ಒಳರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದವರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨,೮೭೯, ೨,೭೫೪ ಮತ್ತು ೨,೭೫೪ ಆಗಿದೆ. ಇದೇ ಅವಧಿಗೆ ಆಸ್ತಿತ್ವಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸೂತಿಕಾ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೩೨೪, ೩೨೪ ಮತ್ತು ೩೨೪ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾದ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್, ಮತ್ತು ೨೫೮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದ ಕ್ರಯ ರೋಗಿಗಳು ೬೫, ೫೨, ೬೬ ಮತ್ತು ೬೬ ನಡೆಸಲಾದ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಹಾಗೂ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ೨೫೨, ೨೫೨ ಮತ್ತು ೨೫೨, ಇಂಡಿಯನ್ ಹಾಗೂ ವಂಕಿಧಾರಕಣಗಳು ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಮಕ್ಕಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ

ನೀಡಲಾದ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಡಿಟಿಟಿ ಬೆಂಚ್‌ಮದ್ದುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೨೬, ೨೬೪ ಮತ್ತು ೨೨೭, ಟಿಟಿ ಬೆಂಚ್‌ಮದ್ದು ೮೭೨, ೧೨೦೬ ಮತ್ತು ೨೨೨ ಪೋಲಿಯೋ ನಿರೋಧಕಗಳು ೪೫೪, ೧೦೭೨, ಮತ್ತು ೮೦೫ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಸ್ಸುತ್ತೆ ಇಂಡಿ

ತಾಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಆರಂಭವಾದ ಈ ಅಸ್ಸುತ್ತೆಯು ಗಣರಾಜ್ಯ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಯೂ ಆಮೇಲೆ ಗಣರಾಜ್ಯ ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಸ್ಸುತ್ತೆಯಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿತು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಂ ಹಾಸಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರ ಅಧಿನಿರ್ದಲ್ಲಿ ಗಂ ಉಪ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕ್ಷುಕಿರಣ ಘಟಕ, ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ, ಹರಿಗೆ ವಿಭಾಗ, ತಜ್ಜ್ವಾನ್‌ದ್ವಾರ ಸೇವೆ ಇವೆ ಮೊದಲಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಣರಾಜ್ಯ-೨ ಹಾಗೂ ಗಣರಾಜ್ಯ-೩ ರಲ್ಲಿ ಹೊರ ರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇರಾಳಂ ಮತ್ತು ಗಣರಾಜ್ಯ ಆಗಿದ್ದ ಒಳರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದವರು ಇರು ಮತ್ತು ಗಂ, ಇಂಜಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಲಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸೂತಿಕಾ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದವರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨೬೮ ಮತ್ತು ೨೬೯ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟಿ ತಸ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಗಳ ಮತ್ತು ೫೪೭ ಅಸ್ಸುತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದ ಕ್ಷಯರೋಗಿಗಳು ಏ, ಇಲ. ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಲಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ಸುತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾದ ಸಂತಾನಕರಣ ತಸ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಇಲ ಮತ್ತು ೬೪೬ ಹಾಗೂ ವಂಕಧಾರಕೆಗಳು ಇಲಜ ಮತ್ತು ೨೨೦ ಆಗಿವೆ. ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ರೋಗ ನಿರೋಧ ಲಿಸಿಕೆಗಳು ಗಣರಾಜ್ಯ-೩, ಗಣರಾಜ್ಯ-೨ ಹಾಗೂ ಗಣರಾಜ್ಯ-೧ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಡಿಟಿಟಿ ೧೦೮, ಗಂ, ಇಂಜಿ ಮತ್ತು ಗಣರಾಜ್ಯ, ಡಿ ಮತ್ತು ಟಿ ೪೨೦, ಗಣರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಗಣರಾಜ್ಯ ಟಿಟಿ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಇರಿ, ಗಂ ಮತ್ತು ೨೦೬೬ ಬಿಸಿಜಿ ೪೭೦, ಗಂ ಮತ್ತು ೨೦೮೭. ಪೋಲಿಯೋ ೧೦೮, ಗಂ ಮತ್ತು ಗಣರಾಜ್ಯ, ದದಾರ ಲಸಿಕೆ ೫೪೦, ಗಂ ಮತ್ತು ೨೨೦೯ ಟಿಟಿ (೧೦ ವರ್ಷದವರಿಗೆ) ಇರಿ, ಗಣರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಗಣರಾಜ್ಯ ಟಿಟಿ (೧೬ ವರ್ಷದವರಿಗೆ) ಇರಿ, ಗಂ ಮತ್ತು ಗಣರಾಜ್ಯ ಆಗಿದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಸ್ಸುತ್ತೆ, ಮನಗುಂದ

ಈ ಅಸ್ಟ್ರೆಟ್‌ಯು ಗಣರಾಜ್ಯ ಹಿಂದೆಯೇ ತಾಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯ ದಖಾಖಾನೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿದ್ದು ಗಣರಾಜ್ಯ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿತು. ಸರ್ಕಾರವು ಗಣರಾಜ್ಯ ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಸ್ಟ್ರೆಟ್‌ಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ೩೬ ಹಾಸಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಈ ಅಸ್ಟ್ರೆಟ್‌ಯು ಇನ್ನಿತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ, ಹರಿಗೆ ವಿಭಾಗ, ಕ್ಷುಕಿರಣ, ನೇತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ವಿಭಾಗ ಮುಂತಾದವರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಗಳ ಪೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಅಸ್ಟ್ರೆಟ್‌ಯ ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಇದೆ.

ಈ ಅಸ್ಟ್ರೆಟ್‌ಯಲ್ಲಿ ಗಣರಾಜ್ಯ-೨, ಗಣರಾಜ್ಯ-೩, ಗಣರಾಜ್ಯ-೧ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದ ಹೊರರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೩೨, ೫೫೫, ೨೬, ೪೪೨ ಮತ್ತು ೨೨, ೫೫೬ ಹಾಗೂ ಒಳರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದವರು ೧೦೬೬ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೩೨, ೫೫೫, ೨೬, ೪೪೨ ಮತ್ತು ೨೨, ೫೫೬ ಹಾಗೂ ಒಳರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೨, ೫೫೬ ಮತ್ತು ೨೨, ೫೫೫ ಪ್ರಸೂತಿಕಾ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದವರು ೧೦೨, ಗಂ ಮತ್ತು ೨೨೪ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟಿ ತಸ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ೨೧೫, ೨೨೦, ೨೨೪ ತೆಗೆದ ಕ್ಷುಕಿರಣಗಳು ೧೨೦, ೪೨೦ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕ್ಷಯ ರೋಗಿಗಳು ಗಂ, ಇಂಡಿ ಮತ್ತು ೨೨೨ ಹಾಗೂ

ಕುವ್ವರೋಗಿಗಳು ಇಗ, ಇಂದ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲ. ಕುಟುಂಬ ಕೆಲ್ಲಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಸಂತಾನ ಹರಣ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಅಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇಂದ ಪಂಕ್ತಿ ಧಾರಣೆಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಂಜ, ಇಂದ ಮತ್ತು ಇಂದ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಇಂದೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ರೋಗ ನಿರೋಧಕಗಳು ದಿಟ್ಟಿ ಬುಚ್ಚುಮದ್ದು ಇಂಜ, ಇಲ್ಲಂ ಮತ್ತು ಇ, ಉಲ್ಲ, ಡಿ.ಟಿ. ಬುಚ್ಚುಮದ್ದು ಇ, ಇಂಜ, ಇ, ಇಂಜ ಮತ್ತು ಇ, ಇಂಜ ಟಿ.ಪಿ. (ತಾಯಂದಿರು) ಇ, ಉಲ್ಲ, ಇ, ಇಲ್ಲ, ಇ, ಇಂಜ ಟಿ.ಪಿ. (ಇಂದ ಪಷಣದೊಳಗಿನ ಮತ್ತು ಇಗೆ) ಇ, ಇಂಜ, ಇ, ಇಂಜ ಮತ್ತು ಇ, ಇಂಜ ಪ್ರೋಲಿಯೋ ನಿರೋಧಕ ಇ, ಇಂಜ, ಇ, ಇಂಜ ಮತ್ತು ಇ, ಉಲ್ಲ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

మావ్జనిక ఆస్ట్రోలోగీ

శాఖజనిక ఆస్ట్రోత్తరి, గుణేదగుడ్లు

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತ್ರೇಯು ಮನಿಸಿಪಲ್ ದವಾಖಾನೆಯಾಗಿದ್ದ ೧೯೨೧ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತ್ರೇಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಯಿತು. ಇದು ೧೦ ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಆಸ್ತ್ರೇಯಾಗಿ ತಜ್ಜನ್ಮಿದ್ದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆಸ್ತ್ರೇಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದು ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬು ಮಹಿಳಾ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ, ಹಂಗೆ ವಿಭಾಗ, ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿಕಾರಿ, ಸ್ಟ್ರೀನಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲವೇ. ರೆಡ್-ರೆಡ್, ರೆಡ್-ಎಲ್, ರೆಡ್-ಎನ್ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆಸ್ತ್ರೇಯಲ್ಲಿ ಹೊರರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದವರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೧,೨೦೫,೫೫,೧೦೨ ಮತ್ತು ೩೫೪೬ ಹಾಗೂ ಒಳರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದವರು ೧,೨೪೧, ೧,೬೫೧ ಮತ್ತು ೧,೬೯೯ ಆಗಿದೆ. ಜ್ಞಾರ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ರಕ್ತಲೇಪನಗಳು ೧,೮೨೦, ೨,೮೫೦ ಮತ್ತು ೪,೫೫೬; ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕ್ಷಯ ರೋಗಿಗಳು ೫೫, ೨೨ ಮತ್ತು ೧೮; ತೆಗೆದ ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳು ೨೮೬, ೫೫ ಮತ್ತು ೧೨೫, ಸ್ಟ್ರೀನಿಂಗ್ ಗಳು ೫೧, ೮೮೫ ಮತ್ತು ೨೪೪, ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಸೂತಿಕಾ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ೨೫೫, ೨೫೫ ಮತ್ತು ೨೦೮ ಆಗಿದೆ. ಕುಟುಂಬಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ಮೇಲಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಸಂತಾನಕರಣ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ೨೫೫, ೨೦೫ ಮತ್ತು ೨೫೫. ಮೈಕೋಫಿಲೇರಿಯಾ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಪತ್ರಗಾಗಿ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿದ

ರಕ್ತಲೇಪನಗಳು ಇಂದಿ, ಇಟಾಂ ಮತ್ತು ಇರಿಳಿ ಹಾಗೂ ಮೈಕೋಫಿಲೇರಿಯಾ ಸೊಂಕಿನ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಏ, ಗ ಮತ್ತು ಒ ಅಗಿದ್ದು ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಲ್ಲಿ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಗಳಿಂದ ಪಂಚತಿವಾಗಿದ್ದು ದೇವಿ ಹಾಕುವುದು ಹಾಗೂ ಶ್ರಮಿನಾಶಕಗಳ ಸಿಂಪರಿಕೆಯಿಂತಹ ಒಂದೆರಡು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಯ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ವೈದ್ಯಕೀಯ ತಪಾಸಕ್ಕಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ಮೈ ಜೆರ್ಸಿಗೆ ಏರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು, ಪ್ರಸೂತಿಕಾ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಶಿಶು ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡುವುದು, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣೆ, ಮುನ್ನೆಚ್ಚಿರುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು, ಕುಟುಂಬಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಂತೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಹಲವಾರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ಮೈ ಜೆರ್ಸಿಗೆ ಏರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲಾಯಿತು.

ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ಅಧಿಕಾರಿ ದೊಡ್ಡ ಲಾರು(ಪಟ್ಟಣ) ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಪ್ರತಿ ನಾಲ್ಕು ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಇಂ ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಅಸ್ತ್ರತ್ವಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಸರ್ಕಾರ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದೆ. ಉಪವಿಭಾಗ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂ ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಪ್ರಾಥಮಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ತಿಳಿದ್ದು ಇಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ದೂರಾವಾಸ ಇವುಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ (ರೆಫರಲ್) ಆಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ತಿಳಿದ್ದು ಇಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ದೂರಾವಾಸ ಇವುಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ (ರೆಫರಲ್) ಆಗಿ ತಿಳಿದ್ದು ಇಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇದ್ದು ಅವು ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ, ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ, ತಾಳಕೋಟೆ (ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ತಾಲೂಕು), ಬಾದಾಮಿ, ಬೀಳಗಳಿ, ತಡಸಲಗಾ (ಹುನಸುಂದ ತಾಲೂಕು), ಹುನಸುಂದ, ಸಿಂಧಗಿ, ಕಲಕೆರಿ, ಇಳಕಲ್ಲೂ (ಸಿಂದಗಿ ತಾಲೂಕು) ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಒಟ್ಟು ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಂಂ ಅಗಿದೆ.

ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಬಾಧಾಮಿ

ಇದು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯ ದೂರಾವಾಸನೆಯಾಗಿ ಇಂಂ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡು ನಂತರ ಇಂಜಾರಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಬಾಧಾಮಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡಿತು. ಇದು ಇಂ ಹಾಸಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ತಿಳಿದ್ದು ಸೇವೆ ನೀಡುವುದಲ್ಲದೆ ಹೆರಿಗೆ ವಿಭಾಗ, ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಹಾಗೂ ನೇತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂಜಾರಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಇಂಜಾರಲ್ಲ ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊರ

ರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದವರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨೪,೬೮ ಮತ್ತು ೨೫,೧೧ ಹಾಗೂ ಒಳರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಗೆಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಜ್ ಆಗಿದೆ. ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟಿ ಪ್ರಸೂತಿಕಾ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ೭೯೦ ಮತ್ತು ೯೨೦ ಆಗಿವೆ. ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದ ಕ್ಷಯರೋಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಗೆಗಳ ಮತ್ತು ಗೆಗಳ ಆಗಿದ್ದು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದ ಕುಪ್ಪ ರೋಗಿಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨೫ ಮತ್ತು ೨೬ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿತ್ವ ರೇಖೆ-೭೯, ರೇಖೆ-೯೨ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿ ಹೀಗಿದೆ. ಸಂತಾನಹರಣ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಗೆಗಳ ಮತ್ತು ೨೭೨ ವಂಕೀಧಾರಣೆಗಳು ಗೆಗಳ ಮತ್ತು ೨೧೦ ಆಗಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ತಾಯಂದಿರ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ಮೇಲಿನ ಅವಧಿಗಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿ ನೀಡಲಾದ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಲಸಿಕೆಗಳು ಡಿ.ಪಿ.ಟಿ ೧೦೭ ಮತ್ತು ೯೮೦, ಡಿಲಂಡ್‌ಟಿ ೧೦೫ ಮತ್ತು ೧೧೦. ಟಿ.ಟಿ. ಇ೯೯ ಮತ್ತು ೧೩೦ ಹಾಗೂ ಪ್ರೊಲಿಯೋ ೫೫೬ ಮತ್ತು ೧೧೦ ಆಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು

ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಜನರ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಪೂರ್ಣಸುತ್ತಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರಾಡುವುದು, ಆರೋಗ್ಯ ಮುನ್ಸಿಚ್ಕರಿಕಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೇಗೊಳ್ಳಲಿವುದು ಹಾಗೂ ರೋಗ ತಡೆಗಟ್ಟಿದ್ದೀರ್ಳೆ ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಅವಶ್ಯಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಒದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾದ ಕ್ಷಯ, ಕುಪ್ಪ, ಮಲೇರಿಯಾಗಳಿಂತಹ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕಗಳ ನಿರ್ಮಾಳನೆ, ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇವೆ ಮೊದಲಾದವರ್ಗಗಳನ್ನು ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧವಾದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇದ್ದು ಅವು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾದರಿ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರು ಮಾದರಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ೧೯೫೨ರಿಂದ ಈಚೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾದರಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡವು. ಅಪ್ರಾಗಳು ಒಬ್ಬೆಶ್ವರ, ತಿಕೋಣ, ಹೊನ್ನಂಟಿಗಿ, ೧೦ಡಿ, ಚಡಚಣ, ಅಲಮೇಲ್, ಕಲಕೇರಿ, ಸಾವಳಿಗಿ, ತೇರದಾಳ, ಲೋಕಾಪುರ, ಬೇವೂರು, ಮನಗುಂದ, ಸೊಳಿಭಾವಿ, ಕೇರಂತ, ಪಟ್ಟದಕಲ್, ಗಲಗಲಿ, ನಾಲತ್ತಾವಾಡ್, ಕೊಣ್ಣಾರು, ನಿಡಗುಂದಿ ಹಾಗೂ ಮನಗೂಳಿ ಆಗಿದ್ದವು.

ಪ್ರತಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವು ಸುಮಾರು ೧೦,೦೦೦ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಸುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಕೇಂದ್ರಕೂ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ೧೦,೦೦೦ ರೂಗಳ ಮೌಲ್ಯದ ಜೀವಧಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ, ನಾಲ್ಕು ಜನ ದಾದಿಯರು, ಓವೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂದರ್ಶಕ, ಓವೆ ಜೀವಧಿ ಏತರಕೆ, ಒಬ್ಬರು ಕಿರಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಕರು ಇರುತ್ತಿದ್ದು ಕ್ರಮೇಣ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದಂತಲ್ಲಿ ಸಿಂಬಿಂಡವರ್ಗ ಹಾಗೂ ವೈದ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈಗ ಪ್ರತಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಕೆನಪ್ಪು ಇಬ್ಬರು ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುವರು. ಇವರಲ್ಲದೆ ಹಿರಿಯ ಹಾಗೂ ಕಿರಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂದರ್ಶಕರಿರುವರು. ಹಿರಿಯ ಹಾಗೂ ಕಿರಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಕರು, ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ ತಂತ್ರಜ್ಞರು, ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಮಹಿಳಾ ಹಾಗೂ ಪುರುಷ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ (ರೇಖೆ-೯೨) ರಲ್ಲಿ ೯೨ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದು ಅಪ್ರಾಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಹಾಸಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

ಇಂದ ಆಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತೇ ಇಂದ ಉಪ ಕೇಂದ್ರಗಳಿವೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾದರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಮೂಲ ಅರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳು ಅಂದರೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಸೇವೆಗಳು, ಮಲೆರಿಯಾ, ಕ್ಷಯ, ಕಾಲರಾ ಮುಂತಾದ ಸಾಂಕ್ರಾಂತಿಕ ರೋಗಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಪ್ರಸೂತಿ ಹಾಗೂ ಶಿಶು ಅರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳು, ಅರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಶಾಲಾ ಅರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳು, ಪರಿಸರ ನೈಮಿಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಜನನ ಮರಣ ದಾಖಲೆಗಳು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಅರೋಗ್ಯ ಘಾಟಕಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪರಿಷಾಮಕಾರಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ್ದು ಅಪ್ರಾಗಳ ತಾಲೂಕುವಾರು ವಿಂಗಡನೆ ಪಟ್ಟಿ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ. ವಿಜಾಪುರ ತಾಲೂಕು:- (ಗ) ಬಬಲೇಶ್ವರ (೨) ಹೊನ್ನಿಟಿಗಿ (೩) ನಾಗರಾಣ (೪) ಕನ್ನೂರ (೫) ಮುಮ್ಮಾಪುರ (೬) ತಿಕೋಂಡಾ (೭) ಹೊನ್ವಾಡ (೮) ಕನ್ವಾಡಿ (೯) ಕಾವಿಂಡಕಿ. ಬಸೆವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲೂಕು: (೧) ವಾನಗಳಾ (೧೦) ಶುಕ್ಲ (೧) ನಿಡಗುಂಡಿ (೨) ಕುದರಿಸಾಲ (೩) ತೆಲಗಿ (೪) ಕೋಣಹಾಳ (೫) ವಡವಡಿಗಿ (೬) ಗೊಳಸಂಗಿ (೭) ಕೊಣ್ಣೂರ್ (೮) ಕಾಳಗಿ (೯) ತಂಗಡಗಿ (೧೦) ಮಡಿಕೇಶ್ವರ (೧೧) ನಾಲತ್ತವಾಡ. (೧೨) ತಮದಡ್ಡಿ (೧೩) ಗರಸಂಗಿ (೧೪) ಧವಳಗಿ (೧೫) ಕಾರಿಗನೂರ (೧೬) ಬಂಟಿನೂರ. ಬಾಗಲಕೋಟಿ ತಾಲೂಕು: (೧) ಬೆಂಪುರ (೨) ಕಲಾಡಗಿ (೩) ಶಿರಾರ (೪) ರಾಯೂರ (೫) ಸುತಗುಂಡರ. ಬಾಡಾಮಿ ತಾಲೂಕು: (೧) ಕೆರೂರ (೨) ಕಟಗೇರಿ (೩) ಕುಳಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ (೪) ಪಟ್ಟದಕಲ್ (೫) ನಂದಿಕೇಶ್ವರ. (೬) ಕಾಕನೂರ (೭) ಮುಷ್ಟಿಗೇರಿ (೮) ವೇತವಾಲ್. ಜಮುನಿಂಡಿ ತಾಲೂಕುತ್ತ (೧) ತೇರೆದಾಳ (೨) ಕೊಣ್ಣೂರು (೩) ಲಿಂಗಸೂರ (೪) ಸಾವಳಗಿ (೫) ಹಿಷ್ಪರಿಗಿ (೬) ಚಿಮ್ಮಡ್ಡೆ. ಬೀಳಗಿ ತಾಲೂಕು: (೧) ಬೀಳಗಿ (೨) ಗಿರಿಸಾಗರ (೩) ಗಲಗಲಿ (೪) ಕುಂದರಗಿ. ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕು: (೧) ಹಲಗಲಿ (೨) ಲೋಕಾಪುರ (೩) ಪೆಳಗಲ್ (೪) ಮಳಲ್ (೫) ಕೆಸಬಾ ಜಂಬಗಿ. ಇಂಡಿ ತಾಲೂಕು: (೧) ಇಂಡಿ (೨) ಹೋತ್ತೆ (೩) ಇಂಚಗೇರಿ (೪) ಚಿರಕೇಲ್ (೫) ತಡವಲಗಾ (೬) ತಾಂಬಾ (೭) ಚಡಚಣ (೮) ಹಲಸಂದಿ (೯) ಅಗರ (೧೦) ಅಣಾಟ. ಸಿಂದಿಗಿ ತಾಲೂಕು: (೧) ಆಲಮೇಲ್ (೨) ಮೋರಟಗಿ (೩) ದೇವರ ಹಿಷ್ಪರಿಗಿ (೪) ಚಿರಕೇಲ್ (೫) ತಡವಲಗಾ (೬) ಕಲಕೇಲ್ (೭) ಬಳಗನೂರು (೮) ಜಾಲವಾಡ (೯) ಕೋರವಾರ (೧೦) ಮಲಂವಣ. ಹುನಗುಂಡ ತಾಲೂಕು: (೧) ಕಮತಗಿ (೨) ಹುನಗುಂಡ (೩) ಸೂಳೇಬಾವಿ (೪) ಕರಡಿ (೫) ಸಿಂಗನಗುತ್ತಿ (೬) ಕಂದಗಲ್ (೭) ಮುಧೋಳ (೮) ಕೂಡಲಸಂಗಮ (೯) ಗುಡೂರ (೧೦) ಅಮೀನಗಡ (೧೧) ಕಾದರಗಿ ಹಾಗೂ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ರುವ ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ ಇಂದ ಆಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ, ಬೀಳಗಿ

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯ ಜಿಪ್‌ಥಾಲಯವಾಗಿ ಇಂಂರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ಈ ದವಾಖಾನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇಂಡಿ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಘಾಟಕವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿತು. ನಂತರ ಇಂಡಿ ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಇದನ್ನು ಉನ್ನತಿಕರಿಸಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿತು. ಸ್ವೀತ ಕಟ್ಟಡ ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂ ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಸೂಲಭ್ಯವಿದ್ದು ಇಬ್ಬರು ವೆದ್ದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದೆ. ಇದು ಏಳು ಉಪಕೆಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರ, ಇಂಡಿ-ಎಂ, ಇಂಡಿ-ಎಂ, ಇಂಡಿ-ಎಂ ನೇ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದ ಹೊರ ರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಂ, ಇಂ, ಇಂ, ಇಂ, ಇಂ ಮತ್ತು ಇಂ, ಇಂ ಹಾಗೂ ಒಳರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದವರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಂಡಿ, ಇಂ ಮತ್ತು ಇಂಡಿ ಆಗಿದೆ. ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕ್ಷಯರೋಗಿಗಳ

ಸಂಖ್ಯೆ ೧೮,೨೭ ಮತ್ತು ೩೧ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದ ಕುಟುಂಬೋಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೪,೨೬ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨ ಆಗಿದೆ. ಕುಟುಂಬಕಲ್ಲಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ನಡೆಸಲಾದ ಸಂತಾನಹರಣ ಶಾಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ೫೨೯,೪೪೦, ಮತ್ತು ೨೬೪ ಹಾಗೂ ವಂಕಿಧಾರಣಗಳು ೪೧೦, ೬೩ ಮತ್ತು ೬೬೯. ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಅರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಲಸಿಕೆಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ:- ಡಿಪಿಟಿ ೧೦೫೫, ೧,೨೫೬ ಮತ್ತು ೬೨೮; ಡಿ ಅಂಡೊಟಿ ೫೬೬, ೧,೧೯೨ ಮತ್ತು ೫೦೦; ಟಿ.ಟಿ. ೧,೬೪೪, ೧,೬೫೪ ಮತ್ತು ಪ್ರೋಲಿಯೋ ೧,೦೫೫, ೧೨೫೬ ಮತ್ತು ೬೨೮ ಆಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳು

ಈ ಹಿಂದೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಜೀವಧಾಲಯಗಳು, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ದಾಖಾನೆಗಳು, ಸಂಯೋಜಿತ ಅಸ್ತ್ರಾಲ್ಯಾಂಗಿಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜೀವಧಾಲಯಗಳು, ತಾಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ದಾಖಾನೆಗಳು ಅಯುವೇದ ಜೀವಧಾಲಯಗಳು ಮುಂತಾದ ಅರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ೧೮೨೮ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳು ಎಂದು ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದು ಅರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಂತೆ ವೈದ್ಯಕೀಯಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅರೋಗ್ಯದ ಮುನ್ಸೈಚ್ಚಿರಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಅರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ೧೫ ರಿಂದ ೨೦ ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಇದ್ದ ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾದ ಅರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪರದಿಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಅರೋಗ್ಯ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಿದ್ದು, ಅವರ ನೆರವಿಗೆ ಜೀವದ ವಿಶರಕರು ಮತ್ತು ಶುಶ್ರಾವರ್ಹಿಯರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೆಸರಿಗೆ ವಿಭಾಗವೂ ಇರುತ್ತಿವೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೮೨೮-೬೨೮ರಲ್ಲಿ ಬಸಂತ ಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕೊಡಗಿ ಹಾಗೂ ಹುನಗುಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಚಿತ್ತರಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರೋಗ್ಯ ಘಟಕಗಳಿವೆ.

ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಲಾಣ

೧೮೪೮ ರಲ್ಲಾದ ಭಾರತೀಯ ಕುಟುಂಬಯೋಜನಾ ಸಂಘದ ಪ್ರಾರಂಭದೊಂದಿಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಕುಟುಂಬಕಲ್ಲಾಣ ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಂತಾಯಿತು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ೧೯೨೭ ರಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಲಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹತ್ವದ ನೀತಿಯಾಗಿ ರೂಪ್ಯಗೊಂದುದಲ್ಲಿದೆ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದವು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅರೋಗ್ಯದ ಒಂದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಲಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದಾದ್ಯಂತ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರ.ಶ.೨೦೦೧ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಿವ್ವಳ ಸಂತಾನೋಽತ್ತಿರ್ತಿಯನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತದ ಜನನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ೨೫.೮ರಿಂದ ೨೫.೫ ರಿಂದ ೨೫.೨ ಇಳಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅರ್ಹದಂಪತ್ತಿಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ದರವನ್ನು ೫.೪ ರಿಂದ ೫.೧ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ದ್ವೇಯ ಸರ್ಕಾರದ್ದಾಗಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನೆಯ ಕುಟುಂಬಕಲ್ಲಾಣ ತಾಯಿಮಕ್ಕಳ ಅರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅರೋಗ್ಯವಂತ ಸಮುದಾಯ ನಿರ್ಮಾಣ, ಚಿಕ್ಕದಾದ ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರಮುಖೀತೆಯನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತದ ಜನನ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಣೆಯಾದ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಅಂಗೀಕರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಮೂರನೆ ಪಂಚಮಾಂಶ

ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆಂದೂ ಯೂಲಾಯಿತು. ಸುಸಚ್ಚಿತವಾದ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆ ಇಂಡಾರಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಯಶಸ್ವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಫಾರ್ಮಕಾಗಳು, ನಗರ ಕುಟುಂಬಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಸ್ತ್ರೇಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಜಿಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬಾ ಕಲ್ಯಾಣಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಚೇರಿಯು ಇಂಡಾರಿಂದ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉಸ್ತುವಾರಿ, ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಣೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣಧಿಕಾರಿಗಳಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವೆದ್ಯಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸಹ ಇವರು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ನೆರವಿಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸರ್ಕಾರಿ, ಅರೆಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಕ್ರೀಯವಾಗಿ ಸಹಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕುಟುಂಬಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಾರಿಂದ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂತಾನ ಹರಣ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಪಡೆದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಖಾಸಗಿ ಅಸ್ತ್ರೇಗಳು ಹಾಗೂ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗಳು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಅವರಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಈ ಕೆಳಗೆಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ವಿಜಾಪುರ: ಗ) ಉಮರಬಿ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ಏ) ಕುಲಕೆರ್ಸ್ ಮೆಟರ್ಸ್‌ನಿಟಿ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ಬ) ಸಿಟಿ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್ ಮತ್ತು ಮೆಟರ್ಸ್‌ನಿಟಿ ವಿಭಾಗ ಇ) ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್ ಕ) ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್ ಔ) ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್ ಪ) ಧನ್ಯಂತರಿ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ಅ) ಸಿಲ್ವರ್ ಡೂಬಿಲಿ ಮ್ಯಾಟರ್ಸ್‌ನಿಟಿ ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರ್ನ್ ವೆಲಾಫೆರ್ ಸೆಂಟರ್ ರ) ಉಮಾ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ೧೦) ಅನಂದ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್ ಱಾ) ವಾಸಿ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್ ಱಬ) ಬಿಲ್ಲೋಡಿಂಗ್ ಸಂಫೂ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಅಸ್ತ್ರೇ ೧೧) ದಾ.ನೆಲಿ ಬಾಗಲ್ಯೋಟಕರ್ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ೧೪) ಡಾ.ಗೌರಮ್ಮ ಆರ್ಸ್‌ಸ ಸಜ್ಜನ್ ಅಸ್ತ್ರೇ ೧೫) ಕೊಣ್ಣಿರ ಮೆಟರ್ಸ್‌ನಿಟಿ ಮತ್ತು ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ೧೬) ಮಾಳಸಾ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ೧೭) ಜಯಾ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್. ಜಮಬಿಂಡಿ ತಾ.: ಗ) ಸಂಜೀವಿನಿ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ಅ) ಶ್ರೀ ಕ್ಲಿನಿಕ್ ಮ್ಯಾಟರ್ಸ್‌ನಿಟಿ ಮತ್ತು ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ಬ) ಜನತಾ ಕ್ಲಿನಿಕ್ ಇ) ಪಾಲಿ ಕ್ಲಿನಿಕ್ ಇ) ಕೃಷ್ಣಾ ಕ್ಲಿನಿಕ್ ಇ) ಪದ್ಮಾ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್ ಇ) ಪೋನೆಲ್ ಮ್ಯಾಟರ್ಸ್‌ನಿಟಿ ಮತ್ತು ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ಅ) ಧನ್ಯಂತರಿ ಮ್ಯಾಟರ್ಸ್‌ನಿಟಿ ಹೋಂಗ್ ಇ) ಪದ್ಮಾ ಕ್ಲಿನಿಕ್ ೧೦) ದೇಶಪಾಂಡ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ೧೧) ಶಾಂತಿ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ೧೨) ಮಹಾವೀರ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ಮತ್ತು ೧೩) ತುಂಗಳ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್. ಬಾಗಲಕೋಟಿ ತಾ.: ಗ) ಶಿರೂರ ಮ್ಯಾಟರ್ಸ್‌ನಿಟಿ ಹೋಂಗ್ ಅ) ಮುತ್ತಾಲಿಕ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ಬ) ಕಾಂತಿ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ಇ) ಚವ್ಯಾಣ ಮ್ಯಾಟರ್ಸ್‌ನಿಟಿ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ಇ) ಶಹಬಾದಿ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ಕರುಡಿ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ಮತ್ತು ೨) ಡಾ. ಹರಜಾನ್ ಸಜ್ಜೆಕಲ್ ಸೆಂಟರ್. ಮನಸುಂದ ತಾ.: ಗ) ಮಹಿಷತಿರಾಜ ಮ್ಯಾಟರ್ಸ್‌ನಿಟಿ ಹೋಂಗ್ ಅ) ಮಹಾಂತೇಶ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ಬ) ಕಾಬಿಂಡಿ ಮ್ಯಾಟರ್ಸ್‌ನಿಟಿ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್ ಮತ್ತು ೪) ಮಾತೃಶ್ರೀ ನಸಿರಂಗ ಹೋಂಗ್. ಮುಧೋಳ ತಾ.: - ಗ) ಬೆಳಗಲಿ ಸಜ್ಜೆಕಲ್ ನಸಿರಂಗ್

హోం ॥) వెంకటేశ మ్యాటినిటి నసింగా హోం ॥) కాదంబరి నసింగా హోం, ॥) ధన్యంతరి నసింగా హోం ॥) శిలా నసింగా హోం, (మహాలింగపుర). ఇంది తా.: చెడిచణిద శిలా శ్లీనికాగళాగివే.

తాయి మక్కల ఆరోగ్య కాయిక్రమ

ఈ కాయిక్రమది పోష్టుక అహార కాయిక్రమ, రోగ నిరోధక లసికే నీడువ కాయిక్రమ, రక్త ఓణతెయన్న తడగట్టలు కచ్చిణిద అంత హగూ 'వ' అన్నాంగ మాత్రగళ వితరణ ఇవే ముంతాదువుగళు సేరివే. తాయి మక్కల ఆరోగ్య కాయిక్రమద అంగవాగి ఇత్తోచేగే రాజ్యద ఎల్లా జిల్లేగళాలూ రోగ నిరోధక లసికేగళన్న కొదువ కాయిక్రమవన్న సూక్తవాగి నివాహిసలు జిల్లా మట్టదల్లు రోగ నిరోధక లసికా అధికారిగళన్న జిల్లా ఆరోగ్య కుటుంబ కల్పన అధికారిగళ కట్టిరియల్లు నేమిసలాగిదే. గంటలుబేసే, నాయికేమ్ము, ధనువాయి, పోలియో, క్షూయ, దఢార, విషమతీత జ్ఞర, మొదలాద మారక రోగగళంద మక్కలన్న రశ్మిసలు ఈ నిరోధక లసికే నీడలాగుత్తిదే. ప్రాధమిక ఆరోగ్యశేంద్ర, హగూ ఫూటిక మత్తు సముదాయ ఆరోగ్య శేంద్రగళల్లు మక్కల మత్తు గభ్రణి స్క్రోయర ఆరోగ్య శేంద్ర స్క్రోయిసలాగిద్దు తాయి మక్కల ఆరోగ్య కాయిక్రమది విజాపుర జిల్లేయల్లు గంగా-ఏల్ రింద గంగా-ఎందరపరేగే ॥ ప్రషాగళ ప్రగతియన్న కేళగిన కోష్టకదల్లు కొదలాగిదే.

కోష్టక: గజ. ६

మారక రోగగళు	గంగా-ఏల్	గంగా-ఎం	గంగా-ఎం	గంగా-ఎం	గంగా-ఎం
డి.టి. (గభ్రణి స్క్రోయరిగా)	౨౪, ౬౪౫	౨౨, ౯౪౮	౪౨, ౦౫౬	౫౪, ౬౨౭	౫౪, ౬౨౭
డి.పి.టి	౨౨, ౦౦౨	౨౨, ౮౪౮	౨౨, ౯౪౯	౨౨, ౬౨౨	౨౨, ౬౨౨
పోలియో	౨౨, ౨౨౯	౨౨, ౨౨౯	౨౨, ౨౨౯	౫౦, ౫౫౨	౫౨, ౦౭౨
బిసిబి	౨౨, ౨౬౫	౪౨, ౬౦౯	౪౨, ౬౦౯	౪౨, ౬౨౨	౪౨, ౬౨౨
మీసల్స్	౨౨, ౮౦౮	౨౨, ౮౦౮	౨౨, ౮౦౮	౨౨, ౬౨౨	౨౨, ౨౦౨
ది మత్తు టి	౨౨, ౬౨౮	౨౨, ౨౭౯	౨౨, ౨౭౯	౨౨, ౦౬౧	౨౨, ౦౬౧
టిటి(గం ప్రషాగ మక్కలగా)	౪౨, ౬౨౬	౪౨, ౬౨౬	౪౨, ౬౨౬	౨౦, ౬౨౪	౨౨, ౬౨౪
టిటి(గం ప్రషాగ మేల్పుట్టివరిగా)	౬౨, ౬౨౨	౬౨, ౬౨౨	౬౨, ౬౨౨	౫౨, ౬౨౨	౫౨, ౬౨౨

అధార: జిల్లా ఆరోగ్య మత్తు కుటుంబ కల్పన కాయాలయ.

శాలా ఆరోగ్య కాయిక్రమ

శాలా ఆరోగ్య కాయిక్రమవన్న గ్రామాంతర ప్రదేశగళ ఎల్లా ప్రాధమిక హగూ కిరియ ప్రాధమిక శాలగళల్లు జారిగి తరలాగిదే. ఈ కాయిక్రమదల్లు శాలా మక్కల వ్యౌధకేయ తపాసణ, ధనువాయి, డిఫ్టిరియా రోగగళ ఏరుడ్ద లసికే నీడువుదు, రోగ తపాసణ మత్తు చికిత్స నీడువికే అలపడిసలాగిదే. శాలా మక్కలగి ఆరోగ్య శిక్షన నీడువుదు ఈ కాయిక్రమద ఒందు అంగవాగిదే.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗರಾಜ-೯೬ ಹಾಗೂ ಗರಾಜ-೯೭ರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨,೫೨೨ ಶಾಲೆಗಳು ಇದರ ಸೊಲಭ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದು ಗರಾಜ-೯೮ರಲ್ಲಿ ೨೨,೮೧೩ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಗರಾಜ-೯೯ರಲ್ಲಿ ೫೪೮೬೪ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವ್ಯಾಧಿಕೀರ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಪಲ್ಲೋವೋಲಿಯೋ ನಿರೋಧಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೃ.ಶ. ೨೦೦೦ನೇ ಇಸವಿ ವೇಳೆಗ ಪೋಲಿಯೋ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ವಿಶ್ವ ಅರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಫೋರೆಷನ್‌ಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೋಲಿಯೋ ನಿರೋಧಕ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವುದು, ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಈ ಲಸಿಕೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಆಸ್ತ್ರೆಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಫೋಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಕೇಂದ್ರಗಳು ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ವರ್ಷದ ಏರಡು ನಿಗದಿತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಿಂಡ್ ಜಿ ವರ್ಷ ಒಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏರಡು ಸುತ್ತಿನ ಲಸಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ.

ಮೌಲಿಕ ಪ್ರಸಂಗಾಲೀಕರಣ (ಒಆರ್‌ಎಸ್) ಯೋಜನೆ

ಕಲುಷಿತ ನೀರು, ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಅತಿಬೇಧಿಯಿಂದ ನರಳಿದಾಗ ಅವುಗಳ ರಕ್ತದಲ್ಲಿನ ನೀರಿನ ಅಂಶದ ತೀವ್ರ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಗಿ ಸಾವಿಗೀಡಾಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂಬಲ್ಲಿ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವ್ಯಾಧಿಕೀರ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ವಿಳಂಬವಾದಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮೌಲಿಕವಾಗಿ ಲವಣಯುಕ್ತ ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರ್ಕಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಇದು ಕಾರಿಸಿ ಅರಿಸಿದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಹಾಗೂ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರಿಸಿ ತಯಾರಿಸಲಾದ ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಲವಣ ಪೋಟ್ಟಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಅರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ದೊರೆಯುವ ಲವಣ ಪೋಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಒಆರ್‌ಎಸ್ (ಒರಲ್ ರಿಹೈಡ್ರೇಶನ್ ಸೋಲುಶನ್) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನಾ ಸಂಪೂರ್ಣ

ಇದು ಒಂದು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಮುಂಬೆನಲ್ಲಿ ಗರಾಜರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡು, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಚಿತ ಪೋಷಕ ಮಹಾ ಮಂಡಳಿಯ ನೆರವಿನಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಖ್ಯಾವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಧನ ಸಹಾಯವು ಸಹ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಒಟ್ಟು ಇಲ್ಲಾಗಿ ಹೊಂದಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗಿ ಇದೆ. ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಂಶ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಮುಖ್ಯಾತ್ಮಕ ತನ್ನ ಸೇವೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತೃತಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಜನಾ ಶಿಕ್ಷಣ, ಪ್ರಸೂತಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಎಂಬ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಶಾಯಿ ಮಕ್ಕಳ ಅರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಈ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಜಾಪುರ ಶಾಯಿಯ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಗರಾಜರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸ್ನೇಹಿತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಸ್ನೇಹಿತ್ಯ ಸ್ವಲಂಬನೆ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ಕೊಡುವುದು ಇವೆ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಸಂಖ್ಯೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ವಿಜಾಪುರ ನಗರದ ಸುತ್ತಲಿನ ಇಲ್ಲಾಗಳಲ್ಲಿಯ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮನೆಮನೆಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಇದು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ವಂತಿ ಧಾರಕೆ, ನಂಗುವ ಮಾತ್ರ, ನೀಡುವುದು, ಶಾಯಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ

ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ಸಹ ಇದು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಶಾಶ್ವತ ಪ್ರಬಂಧಕರು ಶಾಶ್ವತ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದ ಮಹಿಳಾ ವೈದ್ಯರು, ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ, ಕೈತ್ರಿ ನಿಯೋಜಕರು ಹಾಗೂ ಕೈತ್ರಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಹಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಜನರ ಸಿಭ್ಯಂದಿ ಪರ್ಗ್‌ವಿದೆ. ವಿಚಾರಸಂಕೀರ್ಣ, ಜನಸಾಗ್ರಹಿ ಚಾಥಾ, ಚಲನಚಿತ್ರ, ಪ್ರದರ್ಶನ ಮುಂತಾದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಂಖ್ಯಾ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಯುವ ಮಹಿಳಾ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚೆಯುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಱಾಹ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವಿಧ ಉದ್ಯೋಗಗಳಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಬಡ್ಡಿರಹಿತ ಸಾಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ೧೯೯೯-೨೦೨೫ ಸಾಲಿಗೆ ೫೦೪ ಗ್ರಿಫಿಂ ಶ್ರೀಯರಿಗೆ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಚುಚ್ಚುಮಧ್ಯ ೧,೫೨ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಸಿಜಿ ಚುಚ್ಚುಮಧ್ಯ, ೧೨೪ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಡಿಟಿಟಿ ನಿರೋಧಕ, ೧೫೪ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರೋಲೀಯೋ ಲಸಿಕೆ ಹಾಗೂ ೧೦೯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದಢಾರ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಶಾಶ್ವತ ನೀಡಿದೆ. ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರ ಶಾಶ್ವತ ಸಾಧಿಸಿದ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಗತಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೫.೨

	೧೯೯೯	೧೯೯೪	೧೯೯೩	೧೯೯೨
ವೈದ್ಯಕೀಯ	೧	--	--	--
ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಬೆಕ್ಸ್‌ಮೀ	೧೧೨	೪೬೬	೧೦೪೭	೧೦೪೬
ವಂಕಿಧಾರಕೆ	೨೬	೧೨೨	೪೯	೧೦೯
ಸುಂಗುವ ಮಾತ್ರ	೫೬	೫೨	೨೫೪	೨೬೦
ನಿರೋಧ ನೀಡಿಕೆ	೪೧೮	೨೫೬	೧೮೨	೧೦೯

ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಮಿತಿಗಳು

ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟೆ ಉಪವಿಭಾಗ ಹಾಗೂ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಮಿತಿಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಿಕಾರಿಗಳು ಉಪವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಹಾಗೂ ತಹಸೀಲ್‌ರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿಗಳು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ತಮ್ಮ ಕೈತ್ರಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಆಯಾ ತಿಂಗಳಿನ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೃತರಾದವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡಲು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರ ವಾರಸುದಾರರಿಗೆ ನೀಡಬಹುದಾದ ಗರಿಷ್ಠ ಮೊತ್ತ ರೂ.೧೦,೦೦೦ ಅಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ೧೯೯೯-೨೦೨೫ರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣಬ್ಯಾರೋ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುವರು. ಇಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಭಾಗ, ನಿಸ್ವಂತನ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ಅಂತಿ ಅಂತಗಳ ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಅಂತಿ ಅಂತ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಂತ ಅಂತ ಸಹಾಯಕರಿದ್ದು ಜಿಲ್ಲೆ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಂತಿ ಅಂತಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವರು. ಸಂತಾನಹರಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ

ಒಬ್ಬ ಶಸ್ತ್ರತಳ್ಳ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗವಿದೆ. ಇವರು ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವರು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಅರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕೈತ್ತೆ ಅರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿದ್ದು ಅವರು ಕುಟುಂಬ ಕೆಲ್ವಾಣಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು, ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಜಾಹಿರಾತು ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವರು.

ಭಾರತೀಯ ವ್ಯಾದ್ಯಕೀಯ ಸಂಘ

ಭಾರತೀಯ ವ್ಯಾದ್ಯಕೀಯ ಸಂಘವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿತು. ರಾಜ್ಯದಾಧ್ಯಂತ ಶಾಖಿಗಳನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ. ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಇದರ ಕೇಂದ್ರ ಶಾಖೆ ಒಂ ಜನ ಅಜೀವ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸಂಘವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ, ನಿರ್ಮಲೀಕರಣ, ವ್ಯಾದ್ಯರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು, ಚೆಚ್ಚಾಸ್ವರ್ಥಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಸತ್ರೀಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಸಂಘವು ಪ್ರೇರಣೆಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಆ ಮೂಲಕ ಕುಟುಂಬಕೆಲ್ವಾಣಿ, ತಾಯಿಮಕ್ಕಳ ಅರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಲಸಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಸಂತಾನಕರಣ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ನೇತ್ರ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ರಕ್ತದಾನ ಶಿಬಿರ, ಹೋಗ ನೆಹೋಧಕ ಚುಚ್ಚುಮಧ್ಯ ನೀಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಸಹಕರಿಸುವಂತೆ ಸಂಘ ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಶಾಖಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಈ ಮುಂದೆ ನೀಡಿದೆ. ವಿಜಯಪುರ (ಗ್ರಾ), ಜಮ್‌ಬಿಂಡಿ (ಎ೦), ತೇರದಾಳ (ಎ೧), ಮುಧೋಳ (ಗ್ರಾ) ಮಹಾಲಿಂಗಪುರ (ಗ್ರಾ) ಹಾಗೂ ಇಳಕಲ್ (ಗ್ರಾ).

ಜೀವಧಿ ನಿಯಂತ್ರಣ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಸರಬರಾಜಾಗುತ್ತಿರುವ ಜೀವಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟುದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಗ್ರಾಹಕರ ಅರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಜೀವಧಿಗಳು ಸೂಕ್ತ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರದಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಮೂಲ ಮುಖ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳಾದ ಗ್ರಾಜಿಲ್ ಅಥವಾ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದು ಚಾರಿ ಅ) ಜೀವಧಿಪರೀಕ್ಷೆ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ (ಎ೦) ಜೀವಧಿ ಶಾಸ್ತ್ರ (ಭಾರ್ವಸಿ) ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಜಿಲ್ ಜೀವಧಿ ಮತ್ತು ಕಾಂತಿ ವರ್ಧಕ ಅಧಿನಿಯಮಗಳನ್ನರು ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಜೀವಧಿಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಜಿಲ್ಲೆ ಜೀವಧಿ ಪರಿವೀಕ್ಷೆ ಕರೆ ಕಚೇರಿ ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಗುಲಬ್ಗಾಂ ವಿಭಾಗಿಯ ಸಹಾಯಕ ಜೀವಧಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕರೆ ಅಧಿನ್ಯಾತ್ಮಕ ಒಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಜೀವಧಿ ಪರಿವೀಕ್ಷೆ ಕರು ಜಿಲ್ಲೆ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಧಿ ಹಾಗೂ ಕಾಂತಿ ವರ್ಧಕ ತಯಾರಿಕಾ ಫ್ರಾಟಕರ್ಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟ ಆವರಣಗಳ ತನಿಖೆ ನಡೆಸುವುದು, ಅರೋಗ್ಯ ರಕ್ತಕ್ಷಣೆ ಜೀವಧಿಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿತ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಪರಿವೀಕ್ಷೆ ಕರು ಹೊಂದಿರುವರು. ಜೀವಧಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಪರವಾನಿಗೆ ನೀಡುವುದು, ನಕಲಿ ಜೀವಧಿ ತಯಾರಿಕೆ ತಡೆಗಟ್ಟಿದ್ದು, ಜೀವಧಿಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಣಮಟ್ಟಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಜೀವಧಿ ಹಾಗೂ ಕಾಂತಿ ವರ್ಧಕಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶೇಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು, ಇವೆ ಮುಂತಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಈ ಕಚೇರಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರಿವೀಕ್ಷೆ ಕರು ಜೀವಧಿ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇರುವ ನಿಯಮಗಳಾದ ಗ್ರಾಜಿಲ್ ಜೀವಧಿಗಳ ಬೆಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ (ಅದೇಶ ಗ್ರಾಜಿಲ್, ಎ೦) ಜೀವಧಿ ಮತ್ತು ಆಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಜಾಹಿರಾತು ಅಥ ನಿಯಮ ಗ್ರಾಜಿಲ್ (ಎ೧) ಭಾರ್ವಸಿ ಅಧಿ ನಿಯಮ

ರೋಗ. ೪) ಅಮದು ವ್ಯಾಪಾರ ನಿಯಮರೀತ್ಯಾ ಜೀವಧ ತಯಾರಿಸಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕ ಯೋಗ್ಯತಾ ಪಡೆ, ನೀಡುವುದು ೫) ವಿಷ ವಸ್ತುಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ ಗ್ರಂಥ ಮತ್ತು ಕನಾಟಕ ವಿಸವಸ್ತುಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ ೬) ಮಾರಕ ಜೀವಧಗಳ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಭೃಮೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟು ಮಾಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ ಗ್ರಂಥ ಇವುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥ-೨ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ, ೫೫೨ ನೋಂದಾಯಿತ ಜೀವಧ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇದ್ದವು. ಗ್ರಂಥ ಡಿಸೆಂಬರ್ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಾಯನಿಕ ಮತ್ತು ಜೀವಧ ತಯಾರಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೬೦ ಹಾಗೂ ನೋಂದಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪರವಾನಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೪೦ ಆಗಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಮೂರು ಜೀವಧ ತಯಾರಿಕಾ ಘಾಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಒಂದು ಕಾಂತಿವರ್ಧಕ ತಯಾರಿಕಾ ಘಾಟಕ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿತು.

* * *